

Opasraportti

LTK - Tieteellinen jatkokoulutus 2008-2009 (2007 - 2009)

Lukijalle

Tämä opas on tarkoitettu lääketieteellisessä tiedekunnassa tieteellisiä jatkotutkintoja suorittaville opiskelijoille. Jatkotutkintoja ja väitöskirjoja koskevat määräykset on valmisteltu tutkijankoulutustoimikunnassa ja hyväksytty lääketieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa. Tämän oppaan lisäksi tietoja tieteellisestä jatkokoulutuksesta saa väitöskirjatyön ohjaajilta, laitosten/klinikoiden kotisivuilta ja johtajilta sekä koulutuspäälliköltä puh. 08-5375106,

email ejja.ruottinen@oulu.fi

(os. Aapistie 5 A, PL 5000, 90014 Oulun yliopisto) ja jatkokoulutustoimistosta puh.08-5375107.

Lisäksi on syytä seurata laitosten/klinikoiden ilmoitustauluja sekä *tiedekunnan kotisivuja*,

joissa ilmoitetaan ajankohtaisista koulutusasioista

(<http://www.medicine.oulu.fi/>)

Opinto-opas, opinto-oikeushakemukset, jatko-opintosuunnitelmalomakkeet sekä väitöskirjan seurantalomake löytyvät myös tiedekunnan kotisivulta.

Mikäli jatkotutkintoja koskeviin määräyksiin tulee tämän oppaan voimassaoloaikana oleellisia muutoksia, niistä tiedotetaan erikseen.

Tohtorin tutkintoon tähtäävät opinnot on mahdollista aloittaa jo peruskoulutusvaiheessa. Perusopiskelijat voivat osallistua tieteelliseen jatkokoulutukseen.

Eija Ruottinen

koulutuspäällikkö

SISÄLLYSLUETTELO

LIITTEET

- Liite 1 Valtioneuvoston asetus yliopistojen tutkinnoista 794/2004
- Liite 2 Painatuslupahakemus
- liite 3 Ohjeet esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnoksi

LÄÄKETIETEELLISEN TIEDEKUNNAN HALLINTO

Aapistie 5 A 90014 Oulun yliopisto
puh.08-5375011 (vaihde)
fax: 08-5375111

Dekaani

Markku Savolainen, professori puh. 3154105

I Varadekaani

Olli Vainio, professori, 5375864

II varadekaani

Tuula Salo, professori, puh. 5375592

Hallintopäällikkö

Juha Kukkonen, puh. 5375100

Koulutuspäällikkö (tieteellinen ja ammatillinen jatkokoulutus)

Eija Ruottinen, puh. 5375106

Opintoasiainpäällikkö (peruskoulutus)

Hanna Pesonen, puh. 5375102

Hallintopalvelut

Sirkka-Liisa Broström, osastosihteeri (yleis-, talous- ja henkilöstöhallinto)
puh. 5375103
Leena Seppänen, opintoasiainsihteeri (peruskoulutus ja yleishallinto)
puh. 5375104
Anne Ollila, opintoasiainsihteeri (jatkokoulutus) puh. 5375107

Tiedekunnan hallinto

Tiedekunnan hallintoa hoitavat *tiedekuntaneuvosto* ja tiedekunnan *dekaani*, joiden toimikausi on kolme kalenterivuotta. Tiedekunnan tehtävistä määrätään Oulun yliopistosta annetun asetuksen 24 §:ssä ja niistä kerrotaan myös Oulun yliopiston yleisoppaassa. Tiedekuntaneuvoston jäsenet vuosiksi 2006-2008 valittiin syksyllä 2005 pidetyssä vaalissa.

Erikoislääkärikoulutuksen kehittämistä ja koordinoitua varten tiedekunnassa toimii *ammattillinen jatkokoulutustoimikunta*, jonka puheenjohtaja on toiminut v. 2006 - 2007 professori Anja Tuulonen silmätautien klinikalta puh. 315329 ja 1.1.2008 alkaen professori Jyrki Mäkelä kirurgian klinikalta, puh. 3152018. Alueellisena yhteistyöelimenä erikoislääkärikoulutuksen määrällisessä ja laadullisessa kehittämisessä toimii *alueellinen neuvottelukunta*, jonka puheenjohtaja on dekaani Markku Savolainen.

Tieteellistä jatkokoulutusta koskevia asioita hoitaa *tutkijankoulutustoimikunta* puheenjohtajanaan professori Tuula Salo puh. 5375592. Edellä mainittujen toimikuntien *sihteerinä* toimii *koulutuspäällikkö Eija Ruottinen* puh. 5375106.

Tutkijankoulutustoimikunnan jäsenet ja varajäsenet 2006-2008

Jäsenet

tutkimusdekaani Tuula Salo, pj	professori Aune Raustia
professori Seppo Alahuhta	professori Tero Ala-Kokko
tutkija Risto Bloigu	dosentti Pentti Nieminen
professori Matti Isohanni (vpj)	dosentti Hanna Ebeling
professori Arja Isola	professori Juhani Nikkilä
professori Tatu Juvonen	dosentti Petri Lehenkari
professori(ma)Riitta Kaarteenaho-Wiik	professori Timo Mäkikallio
professori Peppi Karppinen(ad 31.7.2007)	professori Veijo Hukkanen
professori Seppo Vainio 1.8.2007 alkaen	
koulutuskoordinaattori Pekka Kilpeläinen	dosentti Sinikka Eskelinen
dosentti Kaarin Mäkikallio	LK Pekka Kejo ad 31.12.2006
	LK Tuomo Oikarainen 2/2007 alkaen
professori Simo Näyhä	professori Timo Strandberg
ohjelmajohtaja Arja Rautio	professori Juha Tuukkanen
professori Matti Uhari, (vpj)	dosentti Marjo Renko
professori Osmo Tervonen	LT Tommi Vaskivuo

**TIETEELLISEN JATKOKOULUTUKSEN OPINTO-OPAS
2008-2009**

1 TIETEELLISTÄ JATKOKOULUTUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Tutkimuksen merkitys

Potilaan hoidon tulisi perustua tieteelliseen tutkimukseen, jossa tietoa on hankittu vakiintuneiden tutkimusmenetelmien mukaan. Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan perustehtävät opetus ja tutkimus pohjautuvat tieteelliseen tutkimukseen ja ajatteluun.

Tiedekuntaneuvoston nimeämän tutkijankoulutustoimikunnan tehtävänä on tukea jatkotutkintoja suorittavia ja heidän taustaryhmiään omalla asiantuntemuksellaan ja täten helpottaa tutkintojen suoritusta ja parantaa tieteellisten tuotosten ja väitöskirjojen laatua.

Professori Tuula Salo, tutkijankoulutustoimikunnan puheenjohtaja

Johdanto

Oulun yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa voidaan suorittaa seuraavat tieteelliset jatkotutkinnot

Hammaslääketieteen tohtorin tutkinto

Lääketieteen tohtorin tutkinto

Filosofian tohtorin tutkinto

Terveystieteiden lisensiaatin tutkinto

Terveystieteiden tohtorin tutkinto

Tieteellisten jatkotutkintojen oppialat/pääaineet määräytyvät lääketieteellisen tiedekunnan laitosten ja OYS:n klinikoiden tai erillislaitosten mukaisesti. Lisensiaatin ja tohtorin tutkintoon sisältyy lisensiaatintutkimuksen ja väitöskirjan lisäksi jatkokoulutusopintoja, jotka määräytyvät henkilökohtaisessa jatko-opintosuunnitelmassa.

Tämän opinto-oppaan määräykset, joista on säädetty asetuksella, perustuvat *1.8.2005 voimaan tulleeseen asetukseen 794/2004 yliopistojen tutkinnoista* (opinto-oikeus, tohtorin tutkinnon tavoitteet ja tutkinnon suorittamisen sekä siirtymäsäädökset). Niiden osalta, jotka suorittavat tutkintonsa kumottujen asetusten mukaan, noudatetaan soveltuvin osin aikaisempia säädöksiä, jotka löytyvät tieteellisen jatkokoulutuksen oppaasta 2003-2004 (www.medicine oulu.fi/jatkokoulutus).

Opinnot on mitoitettu 1.8.2005 alkaen opintopisteinä.

Opintoja koskeva siirtymäsäädökset

Valtioneuvosto on antanut asetuksen yliopistojen tutkinnoista Helsingissä 19. elokuuta 2004 (794/2004).

Opiskelijoilla, jotka asetuksen 794/2005 tullessa voimaan 1.8.2005 opiskelivat kumottujen tutkintoasetusten mukaista tutkintoa varten, on yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten mukaisesti oikeus valintansa mukaan siirtyä opiskelemaan uuden tutkintoasetuksen mukaan taikka jatkaa opintojaan kumottujen asetusten mukaan. Lääketieteen ja hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon suorittaneilla siirtymäkausi päättyy 31. päivänä heinäkuuta 2010 ja muun ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneilla 31.7.2008.

2. YHTEENVETO VÄITÖSKIRJAPROSESSIN ERI VAIHEISTA

1. Opiskelija neuvottelee tutkimusaiheesta ohjaajan / ao. oppiaineen pääedustajan kanssa
2. Opinto-oikeus ja ilmoittautuminen yliopistoon. Tutkimusaiheesta laadittava alustava, lyhyt tutkimussuunnitelma, jonka tutkijankoulutustoimikunta käsittelee.
3. Opiskelija laatii henkilökohtaisen jatkokoulutussuunnitelman. Suunnitelma tulee laatia väitöskirjatyön alkuvaiheessa.
4. Tutkijankoulutustoimikunta hyväksyy jatkokoulutussuunnitelman.
5. Painatuslupahakemus ja käsikirjoitus tiedekuntaneuvostolle.
Tiedekuntaneuvosto määrää esitarkastajat.
6. Tiedekuntaneuvosto päättää esitarkastajien lausuntojen perusteella painatusluvan myöntämisestä ja määrää vastaväittäjän ja kustoksen.
7. Väitöskirjan julkaiseminen
Yhteydet julkaisutoimikuntaan ja yliopistopainoon, mikäli väitöskirja julkaistaan Acta Universitas Ouluensis- sarjassa
8. Väitöstilaisuus
9. Tiedekuntaneuvosto hyväksyy väitöskirjan vastaväittäjän lausunnon perusteella.

10. Väittelijä toimittaa todistukset tai selvityksen teoreettisesta koulutuksesta koulutuspäällikölle vähintään viikkoa ennen tiedekuntaneuvoston kokousta.

11. Tiedekunta antaa todistuksen tohtorin tutkinnosta.

3. JATKO-OPINTOJEN SUORITTAMISEN PÄÄKOHDAT

3.1. Opinto-oikeuden hakeminen ja väitöskirjan rekisteröinti

Jatko-opiskelijaksi haluavan tulee:

- Valita ala, jolla haluaa suorittaa jatko-opintoja ja sopia ohjaajan kanssa ohjaussuhteesta
- Valita yhdessä ohjaajan kanssa seurantaryhmä
- Täyttää opinto-oikeushakemus tieteellisen jatkokoulutuksen suorittamista varten ja laatia sen liitteeksi suunnitelma jatko-opinnoista ja alustava tutkimussuunnitelma
- Toimittaa opinto-oikeushakemus liitteineen lääketieteellisen tiedekunnan tutkijankoulutustoimikunnalle, joka käsittelee hakemukset noin kerran kuukaudessa.

Hakemukset voi tulostaa tiedekunnan kotisivulta

<http://www.medicine oulu.fi/jatkokoulutus/> -kohdasta "Tieteellinen jatkokoulutus" tai hakea tiedekunnan kansliasta.

Päätöksen opinto-oikeudesta tekee dekaani tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä.

Jatko-opiskelijaksi hakemiselle ei ole määrättyä hakuaikaa. Opinto-oikeuspäivä on väitöskirjan rekisteröintipäivä.

3.2. Ilmoittautuminen yliopistoon

Opinto-oikeuden saatuaan opiskelijan tulee ilmoittautua yliopistoon. Ilmoittautumislomake lähetetään opiskelijalle opinto-oikeuspäätöksen yhteydessä ja se palautetaan jatkokoulutustoimistoon PL 5000, 90014 Oulun yliopisto tai suoraan opiskelijapalveluihin Linnanmaalle os. PL 8000, 90014 Oulun yliopisto

Ilmoittautuminen tulee suorittaa vuosittain siihen asti kun lisensiaatin/tohtorin tutkinto on suoritettu (1.8. -15.9. välisenä aikana). Ylioppilaskuntaan ilmoittautuminen on jatko-opiskelijalle vapaaehtoista. Ellei jatko-opiskelija halua kuulua ylioppilaskuntaan, häneltä ei peritä maksuja. Maksun maksaneet voivat käyttää hyväkseen mm. YTHS:n palveluja. Sen sijaan VR:n myöntämät juna-alennukset tai opiskelijahintainen ruokailu eivät koske jatko-opiskelijoita.

Ilmoittautuminen on mahdollista tehdä myös Internetissä. Ilmoittautuminen internetissä edellyttää, että opiskelijalla on voimassa oleva tunnus atk-keskuksen paju-koneessa. Läsnä olevaksi ilmoittautuminen ja ylioppilaskunnan maksujen maksaminen (lisätietoja opiskelijapalveluista) WebOodissa on mahdollista, jos opiskelijalla on verkkopankkitunnukset Nordeassa, OKOssa tai Sammossa. Verkkopankkitunnusta eivät tarvitse poissaolevaksi ilmoittautuvat tai läsnä olevaksi ilmoittautuvat jatko-opiskelijat, jotka eivät liity ylioppilaskunnan jäseniksi.

Ilmoittautuminen on mahdollista tehdä myös *sähköpostissa* osoitteessa

opintoasiat@oulu.fi

Lisätietoja ilmoittautumisesta saat opiskelijapalveluista puh. 08-5534035/5534046/5534036/5533968, Oulun yliopiston <http://www.sivuilta/> (<http://www.oulu.fi/>) tai suoraan WebOodista (<https://weboodi.oulu.fi/oodi/>)

Läsnä olevaksi ilmoittautunut opiskelija voi käyttää yliopiston tietoliikennepalveluja mm. henkilökohtainen sähköpostiosoite (Tietohallinto, puh. 08-5533080). Mikäli opiskelija ei ilmoitaudu yliopistoon, hän menettää tietohallinnon toimesta myös paju-koneen käyttäjätunnukset.

Rekisteröityminen jatkokoulutuslistalle

Jatko-opiskelija voi kirjoittautua jatkokoulutuslistalle (ltkjatkot@lists.oulu.fi) lähettämällä sähköpostiviestin osoitteeseen ltkjatkot-request@lists.oulu.fi. Viestin otsikoksi (subject) laitetaan sana subscribe. Viestin varsinaiseen tekstiosaan ei kirjoiteta mitään. Postituslistan kautta saa tietoa koulutuksista yms. suoraan omaan sähköpostiin.

3.3. Jatko-opintosuunnitelma

Opiskelijan tulee jo väitöskirjatyön alkuvaiheessa laatia tutkijankoulutustoimikunnan hyväksymien ohjeiden mukaisesti henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma erityiselle lomakkeelle, joita saa jatkokoulutustoimistosta sekä myös internetistä (www.medicine.oulu.fi/). Siinä esitetään suunnitelma tohtorin tai lisensiaatintutkintoon sisältyvän teoreettisen ja muun koulutuksen suorittamisesta sekä tutkimussuunnitelma ja sen tiivistelmä. Tutkimussuunnitelma tulee laatia mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, mieluiten heti kun väitöskirjan muoto on hahmottunut. Tarkoituksena on, että jokaisella jatko-opiskelijalla on jo jatko-opintojen varhaisessa vaiheessa yksilöllinen suunnitelma, joka parhaiten hyödyntää hänen tutkimustyötään.

Tutkimussuunnitelma laaditaan ohjaajan valvonnassa ja sen tulee olla ohjaajan hyväksymä.

Jatko-opintosuunnitelma hyväksytään tutkijankoulutustoimikunnassa. Jatko-opintosuunnitelma tulee olla hyväksytty ennen kuin väitöskirjalle voidaan hakea painatuslupaa.

3.4. Painatuslupahakemus ja esitarkastajien määrääminen

Kun väitöskirjan käsikirjoitus on väittelijän ja ohjaajien mielestä sisällöltään valmis ja ulkoasultaan viimeistelty esitarkastusta varten (esitarkastajien määrääminen), väittelijä hakee painatuslupaa lääketieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostolta. *Mikäli kyseessä on osajulkaisuväitöskirja, voidaan painatuslupaa hakea siinä vaiheessa, kun kaikki osatyöt korkeintaan yhtä lukuun ottamatta on julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi. Jos osatöitä on kuusi tai enemmän, voi kaksi osatyötä olla hyväksymättä julkaistavaksi.* Painatuslupahakemus liitteineen tulee toimittaa vähintään viikkoa ennen tiedekuntaneuvoston kokousta jatkokoulutustoimistoon.

Painatuslupahakemuksen liitteenä tulee olla

- 1) Väitöskirjan käsikirjoitus kolmena täydellisenä kappaleena (sisältää sivun mittaisen tiivistelmän)
- 2) Osajulkaisuväitöskirjassa luettelo osajulkaisuista (julkaisun nimi, tekijät, julkaisufoorumi ja julkaisuvaihe sekä selvitys niistä osatöistä, jotka on hyväksytty julkaistavaksi, mutta ei julkaistu). Monografiaväitöskirjasta *tiivitelmä* tutkimuksen pääkohdista.
- 3) *S elvitys väittelijän omasta osuudesta kussakin osajulkaisussa. Selvitys tulee olla väittelijän ja väitöskirjan ohjaajan /ohjaajien hyväksymä ja allekirjoittama (1-2 sivua) sekä*
- 4) Selvitys saman osajulkaisun käyttämisestä useammassa kuin yhdessä väitöskirjassa (ks. väitöskirjoja koskevat määräykset).

Painatuslupahakemuksessa tulee olla esitykset väitöskirjan esitarkastajiksi, vastaväittäjäksi ja kustokseksi.

Esitarkastajien määrääminen

Tiedekuntaneuvosto määrää väitöskirjatyölle ao. oppiaineen professorin ja ohjaajien esityksestä vähintään kaksi väitöskirjan alaan perehtynyttä esitarkastajaa, joilla on pääsääntöisesti vähintään dosentin pätevyys. Esitarkastajan tulee olla oman tiedekunnan ulkopuolelta. Perustellusta syystä toinen esitarkastaja voi olla Oulun yliopiston dosentti, jos hänen toimipaikkansa on muualla. Esitarkastajana ei voi toimia työn ohjaaja. Esitarkastajat antavat tiedekunnalle lausuntonsa painatusluvan myöntämistä varten noudattaen mitä esitarkastuksesta on määrätty.

3.5. Painatusluvan myöntäminen ja vastaväittäjän määrääminen

Esitarkastuslausuntojen pohjalta tiedekuntaneuvosto myöntää väitöskirjalle painatusluvan. *Painatusluvan myöntämisen edellytyksenä on, että kaikki osajulkaisut yhtä lukuun ottamatta on julkaistu tai hyväksytty julkaistavaksi.* Painatusluvan myöntämisen yhteydessä tiedekuntaneuvosto määrää ao. oppiaineen professorin ja työnohjaajan /ohjaajien esityksestä *kustokseksi* oppiaineen professorin tai työn ohjaajan sekä *vastaväittäjän*. Kustoksella ja vastaväittäjällä tulee olla vähintään dosentin pätevyys. Vastaväittäjä tulee olla tiedekunnan ulkopuolelta. Esitarkastaja ei voi toimia vastaväittäjänä.

Väitöskirjan painatukseen ja jakeluun liittyvät tarkemmat ohjeet löytyvät luvusta 6.

3.6. Julkaisutoimikunta

Mikäli väitöskirja julkaistaan Acta Universitatis Ouluensis -sarjassa, väittelijä sopii julkaisemiseen liittyvistä asioista julkaisutoimikunnan sihteerin *Kirsti Nurkkalan* kanssa (puh. 5534098, email (kirsti.nurkkala@oulu.fi))

Tiedekunnan kansliasta saa julkaisusopimuslomakkeen. Lomake on löydettävissä myös osoitteesta <http://www.kirjasto.oulu.fi/julkaisutoiminta/acta/sopimus.pdf>

Tiedekuntaneuvosto toimittaa julkaisutoimikunnalle pöytäkirjanotteen painatusluvan myöntämisestä. Lisäksi väittelijä ottaa hyvissä ajoin yhteyttä Oulun yliopistopainoon *painonpääällikköön* puh. 5533040 sopiaukseen väitöskirjan painatukseen liittyvistä asioista. Väittelijän tulee myös ennen väitöskirjan painatusta tarkastaa väitöskirjan käsikirjoitus yhdessä julkaisutoimikunnan lääketieteellisen tiedekunnan edustajan kanssa (professori Olli Vuolteenaho puh. 5375302, email: olli.vuolteenaho@oulu.fi)

Väitöskirjan julkaisemiseen liittyviä asioita on selvitetty tarkemmin luvussa 6.

3.7. Väitöstilaisuus

Väitöskirja tarkistetaan julkisesti väitöstilaisuudessa. Väittelijä varaa väitöstilaisuutta varten luentosalin, ilmoittaa väitöstilaisuuden päivämäärän tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon hyvissä ajoin ja toimittaa sinne virallista jakelua varten ja julkista esillepanoa varten *6 kappaletta väitöskirjoja vähintään 10 päivää ennen väitöstilaisuutta.*

3.8. Väitöskirjan hyväksyminen

Tiedekunnan määräämä vastaväittäjä antaa kirjallisen lausuntonsa väitöskirjasta ja siitä, miten väittelijä on julkisesti puolustanut väitöskirjaansa. Vastaväittäjän lausunnon perusteella tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan hyväksymiseksi opinnäytteeksi tohtorin tutkintoa varten.

3.9. Tutkintotodistuksen myöntäminen

Kun kaikki tutkintoon vaadittavat opinnot on suoritettu ja väitöskirja tai lisensiaatintutkimus on hyväksytty opiskelija voi hakea todistusta tiedekunnalta. Hakiessaan tutkintotodistusta opiskelijan tulee esittää todistukset tohtorin tai lisensiaatin tutkintoon vaadittavista jatkokoulutusopinnoista, jotka myös väitöskirjatyön ohjaaja on hyväksynyt.

4. TOHTORIN JA LISENSIAATIN TUTKINTOJEN VAATIMUKSET

Opinto-oikeus

Laissa yliopistolain muuttamisesta (L715/2004) kelpoisuusehto määritellään seuraavasti: Tieteellisen, taiteellisen ja ammatillisen jatkokoulutuksen pohjana on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto, ulkomainen koulutus, joka ao. maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin, tai jolla yliopisto toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Valtioneuvoston asetuksen yliopistojen tutkinnoista (794/2004) 5 luvun 21§: n mukaan jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

- 1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Tohtorin tutkinnon suorittaminen

Valtioneuvoston asetuksen yliopistojen tutkinnoista (794/2004) 22§:n mukaan tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee;

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Opintojen mitoitus

Uudella asetuksella yliopistojen tutkinnoista opintoviikkoihin perustuva opintojen mitoitussjärjestelmä korvataan eurooppalaisella ECTS- opintopistejärjestelmällä. Uudistuksen tarkoituksena on parantaa suomalaisten yliopistotutkintojen kansainvälistä vertailevuutta.

Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot mitoitetaan niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä. Opintopisteet on otettu käyttöön 1.8.2005 lähtien.

LÄÄKETIETEEN JA HAMMASLÄÄKETIETEEN TOHTORIN TUTKINNOT

Opinto-oikeus

Lääketieteen tai hammaslääketieteen tohtorin tutkintoa suorittamaan voidaan hyväksyä henkilö, joka on suorittanut lääketieteen tai hammaslääketieteen lisensiaatin tutkinnon Suomessa tai sitä vastaavan tutkinnon jonkin muun maan korkeakoulussa.

Opiskelija voi hakea opinto-oikeutta jo ennen perustutkinnon loppuun suorittamista ja tiedekunta voi myöntää hänelle oikeuden väitöskirjansa julkaisemiseen.

Peruskoulutuksen tutkijalinja

Tutkijalinjan tavoitteena on tohtoriuran luominen varhaisessa vaiheessa sekä tutkijoiden rekrytointi ja ohjaaminen tutkijauralle jo opintojen alkuvaiheessa.

Tutkijalinjalle valitaan joka toinen vuosi enintään 24 lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijaa ensimmäisen opintovuoden aikana. Tutkijalinjalaiset suorittavat peruskoulutuksen samoin kuin muut opiskelijat. Opintojen laajuus on 3 opintopistettä. Opintoihin kuuluu esittelyluento, seminaarisarja tutkimuksen eri osa-alueista sekä tiedekunnan tutkimusryhmien esittely. Tutkijalinjan koordinaattori ja vanhempien kurssien tuutorit ohjaavat tutkimustyöhön pienryhmissä. Tavoitteena on, että linjalaiset hakeutuvat tutkimusryhmiin jo ensimmäisen kevään aikana.

Peruskoulutuksen opiskelija voi aloittaa tohtorin tutkintoon tähtäävät opintonsa muutenkin kuin tutkijalinjan kautta.

Tutkintovaatimukset

Lääketieteen/hammaslääketieteen tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään *30 opintopisteen* (20 opintoviikkoa) opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Tutkinto koostuu yleiskoulutuksesta, alakohtaisesta koulutuksesta sekä väitöskirjatyöstä.

Yleiskoulutus

Yleiskoulutuksen tavoitteena on perehdyttää opiskelija tieteellisen tutkimuksen perusteisiin ja menetelmiin, tieteelliseen ajatteluun ja kirjoittamiseen sekä tutkimustyön eettisiin perusteisiin.

Yleiskoulutuksen laajuus on *7- 10 opintopistettä* (5 opintoviikkoa). Lääketieteellisen tiedekunnan järjestämien jatkokoulutuskurssien lisäksi on valittavana kursseja muiden tiedekuntien jatkokoulutusohjelmista sekä valtakunnallisesta tieteellisestä jatkokoulutusohjelmasta.

Suunnitelma yleisopinnoista tulee esittää jatko-opintosuunnitelman yhteydessä.

Jatkotutkinnon suorittaja voi osallistua yleiskoulutukseen myös ennen lisenssiaatin tutkinnon suorittamista.

Alakohtainen koulutus

Alakohtaisen koulutuksen tavoitteena on syvälinen perehtyminen oman alan tietoihin ja tutkimusmenetelmiin sekä alan tieteellisen kehityksen seuraaminen.

Alakohtaisen koulutuksen laajuus on *20-23 opintopistettä* (15 opintoviikkoa).

Alakohtaiseen koulutukseen voi sisältyä seuraavia opintoja:

- valtakunnalliset ja kansainväliset tieteelliset jatkokoulutustilaisuudet
- seminaarit ja kokoukset
- menetelmäkurssit ym. omaan tieteenalaan liittyvät kurssit
- tieteellinen kirjoittaminen
- työskentely tutkimuslaitoksissa
- erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinto korvaa osan alakohtaisesta koulutuksesta (7.5 opintopistettä/ 5 opintoviikkoa)

Jatkotutkinnon suorittaja voi osallistua alakohtaiseen koulutukseen myös ennen lisenssiaatin tutkinnon suorittamista.

Tohtorin tutkintoon sisältyvät opinnot hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINTO

Opinto-oikeus:

Filosofian tohtorin tutkintoa varten voidaan hyväksyä henkilö

- 1) joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa ylemmän korkeakoulututkinnon
- 2) joka on suorittanut ulkomaisessa korkeakoulussa tasoltaan 1. kohdassa tarkoitettua tutkintoa vastaavan tutkinnon;
- 3) jolla koulutusyksikkö toteaa muutoin olevan 1 tai 2 kohdassa tarkoitettua tutkintoa vastaavat tiedot ja valmiudet

Opiskelija voi hakea opinto-oikeutta jo ennen perustutkinnon loppuun suorittamista ja tiedekunta voi myöntää hänelle oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen

Tutkintovaatimukset

Filosofian tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään 60 opintopisteen (40 opintoviikon) laajuiset opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti. Opintosuoritukset hyväksyy väitöskirjatyön ohjaaja.

Mikäli opiskelija on suorittanut lisensiaatin jatkotutkinnon, opintojen korvaamisesta ja täydentämisestä päättää tutkijankoulutustoimikunta opinto-oikeushakemuksen tai jatko-opintosuunnitelman hyväksymisen yhteydessä. Tutkijankoulutustoimikunta päättää myös muun kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelijoiden mahdollisista lisäopinnoista.

Filosofian tohtorin tutkintoon vaadittavat opinnot voivat koostua seuraavista suorituksista:

- jatkokoulutusseminaarit
- kansainvälinen ja kansallinen tieteellinen toiminta
- tieteellinen työskentely kotimaisessa/ulkomaisessa korkeakoulussa/tutkimuslaitoksessa
- tieteellisen julkaisun kirjoittaminen
- kotimaiset/ulkomaiset erityiskurssit
- tieteelliset jatkokoulutuskurssit, korkeakoulupedagogiset opinnot sekä kieliopinnot
- tohtorin tutkintoon sisältyvät kuulustelut

TERVEYSTIETEELLINEN JATKOKOULUTUS

Opinto-oikeus

Tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on terveystieteiden maisterin tutkinto tai sitä tasoltaan vastaava koulutus.

Opiskelija voi hakea väitöskirjansa rekisteröintiä jo ennen perustutkinnon loppuun suorittamista ja tiedekunta voi myöntää hänelle oikeuden väitöskirjan julkaisemiseen.

Tutkijankoulutustoimikunta päättää muun kuin ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden opiskelijoiden mahdollisista lisäopinnoista opinto-oikeushakemuksen tai jatko-opintosuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Terveystieteiden tohtorin tutkinnon sijasta on mahdollista suorittaa myös filosofian tohtorin tutkinto siten kuin siitä on erikseen säädetty.

Tutkintovaatimukset

Valmistavat terveystieteiden opinnot

Valmistavat terveystieteiden opinnot (7.5 opintopistettä/5 opintoviikkoa) koskevat niitä, jotka eivät ole suorittaneet terveystieteiden kandidaatin tai terveystieteiden maisterin tutkintoa. Opintojen sisällöstä ja suorittamisesta sovitaan erikseen. Valmistavat opinnot suoritetaan ennen varsinaisten jatko-opintojen aloittamista.

TERVEYSTIETEIDEN TOHTORIN TUTKINTO

Terveystieteiden tohtorin tutkintoa varten opiskelijan tulee suorittaa vähintään 60 opintopisteen (40 opintoviikon) laajuiset opinnot sekä laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Jatkokoulutusopinnot koostuvat seuraavista osa-alueista:

1. Yleiset jatko-opinnot (7 -12 opintopistettä/5 - 8 o v)

Opiskelija voi valita nämä opinnot lääketieteellisen tiedekunnan tai muiden tiedekuntien jatkokoulutusohjelmasta

2. Terveystieteiden tutkimusalan opinnot (22-38 opintopistettä/15 - 25 o v)

Nämä opinnot opiskelija voi koota

a) suorittamalla omassa yliopistossa järjestettäviä terveystieteiden opintojaksoja

b) suorittamalla valtakunnallisia terveystieteiden opintojaksoja

c) suorittamalla kirjallisuutta

d) osallistumalla kansainvälisiin tieteellisiin kongresseihin

(max. 7.5 op/5 ov)

e) tai muulla sovitulla tavalla

Terveystieteiden tutkimusalan opintoihin tulee sisältyä myös oman tutkimuksen kannalta relevantteja metodiopintoja.

3. Tutkimusalaan liittyvät muut opinnot (15-30 opintopistettä/10-20 ov)

Tutkimusalasta riippuen opiskelija voi valita tutkimukseen läheisesti liittyviä opintoja muista tieteistä (esim. yhteiskunta- ja käyttäytymistieteet, lääketiede). Opintojen tulee olla pääsääntöisesti syventävien opintojen taseisia.

4. Tutkijaseminaarit

Vähintään 3 opintopistettä /2 opintoviikkoa (60 t)

TERVEYSTIETEIDEN LISENSIAATIN TUTKINTO

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista.

Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Terveystieteiden lisensiaatin tutkintoa varten opiskelijan tulee väitöskirjaa lukuun ottamatta suorittaa samat opinnot (60 opintopistettä/40 opintoviikkoa) kuin terveystieteiden tohtorin tutkinnossa.

5. VÄITÖSKIRJOJA KOSKEVIA MÄÄRÄYKSIÄ

Mitä väitöskirjalta vaaditaan

Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän kykyä oman tutkimusalueen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan sekä kykyä itsenäisesti luoda uutta tietoa.

Ohjaaja

Henkilön, joka haluaa suorittaa tohtorin tutkinnon, tulee kääntyä jonkun Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan opettajan tai tutkijan puoleen ja pyytää häntä työnsä ohjaajaksi. Ohjaajan ja ao. professorin kanssa tulee sopia tutkimustyön aiheesta, tutkimusmenetelmistä, toteuttamismahdollisuuksista, paikasta, missä tutkimustyö tullaan suorittamaan jne. Ohjaajia voi olla 1-2 ja perustellusta syystä useampi. Ohjaajista yhden tulee olla professori tai dosentti ja toisen vähintään tohtorin tutkinnon suorittanut.

Väitöskirjatyön ohjaajan/ohjaajien tulee omalta osaltaan huolehtia siitä, että väitöskirjaksi tarkoitettu tutkimus täyttää tämän tasoiselle tieteelliselle opinnäytteelle asettavat sisällölliset ja muodolliset vaatimukset. Ohjaaja hyväksyy myös henkilökohtaisen opintosuunnitelman ja teoreettisen koulutuksen.

Seurantaryhmä

Tiedekuntaneuvoston 13.5.1997 tekemän päätöksen mukaan aloitettiin väitöskirjahankkeiden seuranta syksyllä 1997.

Kullekin jatko-opiskelijalle nimetään seuranta/tukiryhmä opinto-oikeuden myöntämisen yhteydessä.

Seurantaryhmän tehtävänä on seurata väitöskirjahankkeiden edistymistä sekä toimia jatko-opiskelijan ja ohjaajan tukena sekä auttaa mahdollisissa ristiriita- ja ongelmatilanteissa. Seurantaryhmän jäsenten (2-4) tulee olla ulkopuolisia asiantuntijoita. Ohjaaja ei voi kuulua seurantaryhmään. Seurantaryhmä voi olla myös tutkimusryhmäkohtainen. *Seurantaryhmän tulee kokoontua vähintään kerran vuodessa jatko-opiskelijan tai ohjaajan kutsusta. Jatko-opiskelija laatii yhteenvedon seurantaryhmän kokouksesta ja väitöskirjansa vaiheesta ja toimittaa sen tiedekunnan jatkokoulutustoimistoon.* Seurantareportit hyväksytään osaksi tohtorin tutkinnon teoreettisia opintoja.

Väitöskirjan muoto

Väitöskirjan tulee olla itsenäiseen tutkimukseen perustuva tieteellinen esitys jostakin tiedekunnan oppialaan kuuluvasta aiheesta. *Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä ns. monografiaväitöskirja tai ns. osajulkaisuväitöskirja.*

Monografiaväitöskirja on yksin väittelijän nimissä oleva tieteellinen esitys, joka perustuu itsenäisen tutkimustyön aikaisemmin julkaisemattomiin tuloksiin.

Osajulkaisuväitöskirjojen osalta todetaan yliopistojen tutkinnoista annetussa asetuksessa seuraavaa: Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Osajulkaisuväitöskirjan yhteenveto-osa on aina väittelijän itsensä laatima. Sen sijaan julkaisuihin voi kuulua myös usean tekijän yhteisjulkaisuja, jos väittelijällä on siinä selvä itsenäinen osuus.

Väitöskirjassa painettavien julkaisujen tulee olla joko julkaistu tai hyväksyty julkaistaviksi tieteellisissä vertaisarviointia (referee-järjestelmä) käyttävissä aikakauslehdissä tai julkaisuissa. Kustantajalta tulee pyytää lupa julkaisujen käyttöön osana väitöskirjaa.

Osajulkaisuväitöskirjan originaalitoihin voi sisällyttää myös katsausartikkelin, mikäli kyseessä on meta-analyysi tai vastaava systematisoitu katsaus, joka selkeästi tuottaa uutta tietoa tutkimusaiheesta. Jos katsausartikkeli on osa kirjallisuuskatsausta, se tulee olla väittelijän itsenäisesti laatima.

Väitöskirja tulee kirjoittaa ensisijaisesti jollakin ko. tieteenalalla kansainvälisesti käytetyllä kielellä tai aiheesta riippuen joko suomen tai ruotsin kielellä. Väitöskirjaan tulee liittää sivun pituinen suomen- tai ruotsinkielinen ja englanninkielinen yhteenveto.

Julkaisun käyttäminen useammassa kuin yhdessä väitöskirjassa

1. Julkaisua voi ensisijaisesti käyttää vain yhden väitöskirjan osana.
2. Ensimmäisellä kirjoittajalla on etuoikeus julkaisun käyttämiseen väitöskirjassaan.
3. Mikäli joku muu haluaa käyttää ko. julkaisua väitöskirjassaan, tulee siihen saada kirjallinen suostumus *ensimmäiseltä kirjoittajalta ja työn ohjaajalta/ohjaajilta.*

Tällöin väittelijöiden ja työn ohjaajien tulee laatia yhteinen kirjallinen selvitys kummankin väittelijän itsenäisestä osuudesta ko. tutkimuksen tekemisessä ja julkaisun laadinnassa ja toimittaa se tiedekuntaneuvostolle painatuslupahakemuksen liitteenä sekä väitöskirjan käsikirjoituksen liitteenä esitarkastajille. Laitoksen johtajan tulee allekirjoituksellaan hyväksyä em. selvitys. Tiedekuntaneuvosto ratkaisee mahdolliset erimielisyydet.

4. Pääsääntöisesti vähintään puolet julkaisuista tulee olla sellaisia, joita kukaan muu ei ole käyttänyt tai tule käyttämään omassa väitöskirjassaan

Osajulkaisujen tulee olla korkeatasoisissa tieteellisissä sarjoissa tai aikakauslehdissä julkaistuja tai korkeintaan yhtä lukuun ottamatta julkaistavaksi hyväksytyjä.

5. Näistä ohjeista voidaan perustellusta syystä tiedekuntaneuvoston päätöksellä poiketa.

Esitarkastajan lausunto

Esitarkastajat voivat ennen lopullisen lausunnon kirjoittamista vaatia asiallisia tai muodollisia korjauksia tai mahdollisia lisä- ja kontrollitutkimuksia. Esitarkastuslausunnossa voidaan esittää painatusluvan myöntämistä tai epäämistä, mutta ei ehdollista päätöstä. Täten lausunnon ei tulisi olla ehdollisesti puoltava, vaan sen antamista on siirrettävä siihen asti, kunnes kirja on todella lopullisessa painatusasussaan.

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa ennen painatusluvan myöntämistä, että käsikirjoitus täyttää väitöskirjalle asetetut tieteelliset ja muodolliset vaatimukset.

Esitarkastajan lausunnossa tulee esittää seuraavia näkökohtia:

1. Yleisarvio esitystavasta

Arvio

- tutkimuksen sisällöstä ja tekijän itsenäisestä osuudesta tutkimuksessa,
- sen lähtökohdista ja kysymysten asettelusta
- käytetyistä tutkimusmenetelmistä
- tutkimusasetelman sekä tutkimuksessa käytettyjen aineistojen ja metodien
- hallinnasta ja soveltuvuudesta asetettujen ongelmien selvittämiseen
- väitöskirjan merkittävydestä tutkimusalan tieteellisessä kehittämisessä
- (erityisesti uutuusarvo ja tutkimuksesta avautuvat jatkotutkimuksen aiheet ja käytännön sovellutukset)
- väittelijän kyvystä ongelma-alueen teoreettiseen tarkasteluun
- väittelijän kriittisyydestä ja kyvystä johtaa päätelmiä

Esitarkastajien tulee antaa lausuntonsa kahden (2) kuukauden kuluessa siitä, kun tiedekuntaneuvosto on määrännyt esitarkastajat. Esitarkastuksessa tulee noudattaa tiedekunnan hyväksymiä ohjeita (liite). Tiedekuntaneuvosto myöntää painatusluvan esitarkastajien lausuntojen perusteella.

Vastaväittäjän lausunto

Vastaväittäjän lausunto on väitöskirjan tieteellisen arvon lopullinen luonnehdinta.

Vastaväittäjän lausunnosta ilmenee seuraavia näkökohtia:

- yleisarvio esitystavasta, painoasusta ja väittelijän osuudesta tutkimuksen suorittamisessa
- arvio tutkimuksen sisällöstä
- arvio julkisesta tarkastustilaisuudesta, erityisesti väittelijän kyvystä puolustaa väitöskirjaansa sekä tieteellisesti hahmottaa ongelma-alueita ja tehdä tutkimuksestaan yleistäviä, kriittisiä johtopäätöksiä. Vastaväittäjä voi halutessaan selostaa mahdollisten ylimääräisten vastaväittäjien esittämät huomautukset ja lausua näistä omat arviointinsa

- lausuntonsa päätteeksi vastaväittäjä ehdottaa väitöskirjatyön hyväksymistä

Vastaväittäjän tulee esittää lausuntonsa tiedekunnan hyväksymien ohjeiden mukaan (liite)

Vastaväittäjän lausunto tulee toimittaa tiedekunnalle *kuukauden (1 kk) kuluessa väitöksestä*.

Lausunnon perusteella tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan hyväksymisestä.

Väitöskirjan arvostelu

Tiedekuntaneuvosto arvostelee väitöskirjan vastaväittäjän lausunnon perusteella.

Käytössä on kolme arvosanaa: **hylätty, hyväksytty ja kunniamaininnalla hyväksytty**.

Viimeksi mainittua arvosanaa annetaan vain erityisen korkeatasoisista väitöskirjoista. Tiedekuntaneuvosto voi tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä hyväksyä väitöskirjan arvosanalla kunniamaininnalla hyväksytty, mikäli ainakin kaksi kolmesta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) esittää sitä arvosanaa.

Kunniamaininnalla hyväksytty arvosana edellyttää, että väitöskirja kuuluu alallaan parhaaseen 10 %:iin, tuloksilla on kansainvälistä merkitystä ja että tehdyt havainnot ja johtopäätökset ovat uusia ja selvästi muuttavat aikaisempia käsityksiä tai kliinistä käytäntöä.

Mikäli lausunnon antaja ehdottaa arvosanaa kunniamaininnalla hyväksytty, tulee hänen lausuntonsa loppuun liittää lyhyt yhteenveto niistä asioista, joiden perusteella hän pitää väitöskirjaa kunniamaininnan arvoisena.

Lisäksi tiedekuntaneuvosto voi myöntää tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä

vuosittain Tiedepäivien tai muussa sopivassa yhteydessä **erinomaisen väitöskirjan -palkinnon**.

6. VÄITÖSKIRJAN JULKAISEMISEEN LIITTYVIÄ KÄYTÄNNÖN ASIOITA

Väitöskirjan julkaiseminen

Väitöskirja voidaan julkaista

- yliopiston omassa sarjassa Acta Universitatis Ouluensis
- muussa tieteellisessä sarjassa
- omakustanteena

*Ohjeita Acta Universitatis Ouluensis -sarjaan aiottujen tutkimusten tekijöille on julkaisussa "Ohjeita kirjoittajille".
Julkaisu löytyy verkosta sivulta*

<http://www.kirjasto.oulu.fi/julkaisutoiminta/acta/actaohje.pdf>

Sitä voi myös kysyä julkaisutoimikunnan sihteeriä Kirsti Nurkkalalta, puh. 553 4098, email: acta.toimitus@oulu.fi

Omakustanteena julkaistaessa tulee tekijän huolehtia väitöskirjaan ISBN-numero, jonka saa Helsingin yliopiston kirjastosta, sähköposti: ISBN-keskus@helsinki.fi, internet-osoite: <http://www.lib.helsinki.fi/>, puh. 09-70844396

Väitöskirjan kansilehdelle ja nimiöledelle merkittävät tiedot

Julkaisutoimikunnan päätöksen mukaisesti Acta -sarjan väitöskirjojen kanteen merkitään väittelijän tiedekunta ja laitos sekä muut tahot ensisijaisesti ohjauksellisin perustein. Väitöskirjan tekijä täyttää Acta - sarjan julkaisusopimuslomakkeen, jossa kysytään mm. kanteen merkittäviä yhteistyötahoja sekä esitarkastajien ja työohjaajien tietoja. *Lomake tulee hyväksyttävä tiedekunnassa (Eija Ruottinen).*

Julkaisusopimuslomake löytyy osoitteesta

<http://www.kirjasto.oulu.fi/julkaisutoiminta/acta/sopimus.pdf>

Mikäli väitöskirja julkaistaan omakustanteena tai muussa tieteellisessä sarjassa kuin Acta -sarjassa, väitöskirjan kansilehdelle ja nimiöledelle laitettavissa tiedoissa toivotaan noudatettavan Actan ohjeita (väitöskirjassa tulee näkyä ainakin Oulun yliopisto, lääketieteellinen tiedekunta, laitos/klinikka sekä yhteistyötahot).

Jakelu

Yliopisto maksaa väitöskirjoista 56 kpl (aiemmin 73), jotka väittelijä jakaa 10 päivää ennen väitöstilaisuutta

Acta -sarjan väitöskirjojen jakelu

<http://www.kirjasto.oulu.fi/julkaisutoiminta/acta/vkjakelu.html>

Oulun yliopistopaino huolehtii kohtien 1 - 7 jakelusta. Väittelijä jakaa itse kohtien 8 - 12 julkaisu

1. yliopiston pääkirjastoon
(Medica-sarjan kirjastokappaleet väittelijä toimittaa itse LTK:n kirjastoon)	13kpl
1. hallintoviraston vahtimestareille
(jakelu: rehtori, tutkimuspalvelut ja viestintäyksikkö)	3 kpl
1. opintotoimistoon	1 kpl
1. sarjatoimittajalle	1 kpl

1. julkaisutoimittajalle	22
	2 kpl
1. julkaisumyymälään *	5 kpl
1. vapaakappaleet	6 kpl
1. <i>laitokselle</i>	2 kpl
1. <i>laitoksen kirjastoon</i>	2 kpl
1. <i>tiedekuntaan (ilmoitustaululle ja arkistoon)</i>	2 kpl
1. <i>tiedekuntaneuvoston jäsenille</i>	4 kpl
1. <i>väittelijä**</i>	15 kpl

Yhteensä

56 kpl

* Jos väitöskirja on painettu muualla kuin Oulun yliopistopainossa, tekijä toimittaa julkaisumyymälään 10 myyntikappaletta.

** Väittelijän kappaleista 3-4 kpl kansitetaan väittelijälle, kustokselle ja vastaväittäjille väitöstilaisuutta varten.

Acta Universitatis Ouluensis -sarjan ulkopuolella julkaistavat väitöskirjat

Julkaisija huolehtii itse jakelusta (kirjapaino lähettää vapaakappaleet).

1. yliopiston pääkirjastoon (Medica-sarjan kirjastokappaleet väittelijä toimittaa itse LTK:n kirjastoon)	13 kpl
1. hallintoviraston vahtimestareille (jakelu: rehtori, tutkimuspalvelut ja viestintäyksikkö)	3 kpl
1. opintotoimistoon	1 kpl
1. julkaisutoimittajalle	2 kpl
1. vapaakappaleet	6 kpl
1. laitokselle	2 kpl
1. laitoksen kirjastoon	2 kpl
1. tiedekuntaan (ilmoitustaululle ja arkistoon)	2 kpl

1. tiedekuntaneuvoston jäsenille

4 kpl

Yhteensä

35 kpl

Kirjaston väitöskirjojen jakelu ja vaihto suuntautuu kotimaahan ja ulkomaille. Tiedekunnat voivat tarkastaa yliopiston kirjaston kanssa jakoluettelot tarkoitustaan vastaaviksi.

Yhteyshenkilöt: Kristiina Haukkamaa, puh. 553 3587,

email: kristina.haukkamaa@oulu.fi (pääkirjasto) ja Kirsti Leisto, puh. 537 5145,

e-mail: Kirsti.Leisto@oulu.fi (LTK).

Yliopiston kirjaston vaihtokappaleet toimitetaan kirjaston vahtimestarille: Yliopiston pääkirjasto, Linnanmaa, Tavarantalon vastanotto Ovi B 5, p. 553 3517 (postiosoite: PL 7500, 90014 Oulun yliopisto). Lääketieteen väitöskirjat LTK:n kirjastoon, Aapistie 7, p. 537 5145 (postiosoite: PL 7550, 90014 Oulun yliopisto).

Tiedottaminen

Jotta väitöstilaisuudesta voitaisiin tiedottaa hyvissä ajoin, väittelijän tulee toimittaa viestintäpalveluihin viimeistään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta tiedote ja valokuva. Verkkolomake tiedotteen laatimiseksi löytyy linkistä Laadi väitöstiedote.

Seloste väitöksestä toimitetaan edellä mainitulla lomakkeella. Selostuksen alkuun tulee laatia mahdollisimman **lyhyt otsikko**, jossa selkeästi pyritään esittämään tutkimuksen päätulos. Otsikko tulee laatia yleisöä kiinnostavaksi, mikä useinkin on eri asia kuin väitöksen nimi.

Selostuksessa tulee **yleistajuisesti** esittää tutkimuksen kysymyksenasettelu, menetelmät ja tulokset. Mahdollisuuksien mukaan tulee painottaa tutkimuksen käytännön sovellutuksia. Tuloksista olisi hyvä korostaa sitä, mikä on uutta ja juuri tässä tutkimuksessa esiin tullutta eli erottaa selkeästi omat havainnot ja johtopäätökset aikaisemmin tehdyistä. Lisäksi kannattaa korostaa **suuren yleisön kannalta mielenkiintoisia tuloksia**.

Ilmaisun tulee olla mahdollisimman selkeää, mm. lyhyet lauseet auttavat, ja vierasperäiset termit tulee korvata suomalaisilla silloin, kun se on mahdollista. Tieteellisiä termejä tulisi selostuksessa ylipäänsä käyttää melko vähän (Selostusta ei tehdä tieteenalan kollegoille, vaan yleisön tilaamille sanoma-, ym. lehdille, joiden toimittajat eivät useinkaan hallitse eri tieteenaloja). Termien välttäminen johtaa usein kylläkin selostuksen melko yleiseen tasoon, mutta se riittää päivittäin ilmestyville lehdille ja toisaalta auttaa tutkijaa tiivistämään tekstiä.

Mitä lyhyempi ja iskevämpi selostuksesi on, sitä varmemmin se luetaan loppuun saakka ja ymmärretään tiedotusvälineiden toimituksissa! Näin se saattaa saada myös enemmän palstatilaa. (Väitöskirjoja valmistuu lähivuosina yhä enemmän, samalla toimituksissa työskentelee yhä vähemmän toimittajia. "Taistelu" julkisuudesta kasvanee). Ulkoasuakaan ei kannata väheksyä: luettava, oikeinkirjoitettu, siisti teksti helpottaa asiasta vastaanottoa.

Väitöskirjat noteerataan usein vain muutamalla lauseella. Sen vuoksi kannattaisi referoida työtä huolellisesti ja valita huolellisesti keskeisimmät kohdat, jotka haluaa esittää suurelle lukijakunnalle.

Malleja väitösselosteista

<http://www.hallinto.oulu.fi/viestin/yliopistolaisille/tiedotemallit.htm>

Tiedotusvälinejaku

Tiedotetta jaetaan Yleisradioon, paikallisradioille ja televisiokanaville, valtakunnallisille ja maakunnallisille sanomalehdille, paikallislehdille sekä muutamille erikoislehdille (mm. Tiede 2000, Lääkärilehti, Tekniikka & Talous, Talouselämä). Lisäksi tieto väitöksestä tulee yliopiston www-sivuille "Ajankohtaista" -otsikon alle.

Mikäli väittelijä haluaa muiden tiedotusvälineiden (esim. aikakauslehden tai muun alueen paikallislehden) saavan tiedon tapahtumasta, voi tästä ilmoittaa erikseen osoitteeseen tapahtumia@oulu.fi. Viestintäpalvelut ei välitä tietoja tieteellisiin aikakauskirjoihin.

Samoin tulee sopia suoraan sanoma- tai aikakauslehden kanssa, mikäli sen käyttöön halutaan luovuttaa selostetta laajempi artikkeli ja/tai väitöskirja.

Valokuvat

Valokuvat tulee toimittaa viestintäpalveluihin kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta muun väitöstä koskevan aineiston yhteydessä. Valokuvan voi lähettää joko korkearesoluutioisena tiedostona osoitteeseen tapahtumia@oulu.fi tai paperikuvana osoitteeseen PL 8000, 90014 Oulun yliopisto. Yliopiston sisäinen postiosoite on 8VIEST. Viestinnästä valokuvat toimitetaan tiedotuslehti Aktuumiin, Kalevaan ja Helsingin sanomiin. Pyynnöstä valokuvia toimitetaan myös muille lehdille.

Mahdollisen valokuvan taakse tulee merkitä ehdottomasti kuvassa olevan henkilön nimi ja vuosiluku. Kuvaa ei palauteta, vaan ne jäävät arkistoon.

Väitöstiedottamiseen liittyviin kysymyksiin vastaa viestintäpalvelut, Helena Sarmola, puh. 5534101, sähköposti: tapahtumia@oulu.fi

VÄITÖSTILAISUUS

Väittelijän kannattaa tutustua myös **professori Seppo Lakovaaran tekstiin Miten minusta tulee tohtori - väittelyyn liittyviä muodollisuuksia ja perinteitä**. Se on nähtävissä yliopiston www-sivuilla osoitteessa <http://www.hallinto.oulu.fi/viestin/yliopistolaisille/neuvottohtoreille2001.htm>

Seppo Lakovaara on kirjoittanut tiiviin selostuksen tohtoriksi väittelyyn liittyvistä tilaisuuksista ja muodollisuuksista. Teksti sisältää mm. kuvauksen väitöstilaisuuden ja väitöskaronkan perinteisestä kulusta, niihin liittyvistä järjestelyistä ja pukeutumisesta.

Lisäksi on hyvä lukea **Duodecimin julkaisema kirja " Kohti karonkkaa"**.

Väitöstilaisuudessa noudatetaan tiettyjä vakiintuneita tapoja ja muotoja. Ne täydentävät säännöksissä olevia väitöskirjan tarkastusta koskevia virallisia määräyksiä. Perinteiset tavat luonnollisesti muuttuvat ajan kuluessa. Väitöksen päähenkilöiden on syytä neuvotella keskenään ja sopia muodollisuuksista, kuten esimerkiksi puhuttelusta (yleensä muodollinen) ja alustavasta aikataulusta (jos mahdollista).

Väitöstilaisuus on julkinen. Tilaisuuteen saapuvat asianomaiset siten, että ensin astuu saliin väittelijä, sitten kustos ja viimeisenä vastaväittäjä. Yleisö nousee seisomaan. Väittelijä asettuu kustoksen vasemmalle ja vastaväittäjä oikealle puolelle.

Väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät frakkia (valkoinen rusetti, mustat liivit), naiset vastaavasti mustaa pukua (ei pitkä). Kustos ja vastaväittäjä, mikäli heillä on tohtorin arvo, pitävät tohtorin hatun kädessään sisään mennessään ja salista poistuessaan. Tilaisuuden ajaksi hattu asetetaan pöydälle lyyra saliin päin.

Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, mutta seisovat vielä, kustos avaa väitöstilaisuuden lausumalla "Oulun yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan määräämänä kustoksena julistan (väittelijän arvo ja nimi) väitöstilaisuuden alkaneeksi". (Kustos voi toivottaa yleisön tervetulleeksi väitöstilaisuuteen, jonka aihepiirin hän lyhyesti esittelee. Hän voi myös esitellä vastaväittäjän ja väittelijän). Tämän jälkeen muut paitsi väittelijä istuutuvat.

Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoriansa, joka saa kestää enintään 20 minuuttia. Lectio sivuaa väitöskirjan keskeisiä teemoja, mutta ei yleensä rajoitu niihin. Hän aloittaa esityksen sanoin "Arvoisa kustos, arvoisa vastaväittäjä, arvoisat kuulijat." Sisällöstä ja luonteesta antaa tarvittaessa ohjeita kustos.

Alkuesitelmän päätyttyä väittelijä lausuu: "Pyydän Teitä Professori/Dosentti/Tohtori ... tiedekunnan määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset, joihin katsotte

väitöskirjani antavan aiheita."

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen lausunnon, jossa hän koskettelee väitöskirjan aihepiirin asemaa ja merkitystä tieteessä ym. samantapaisia yleisluonteisia kysymyksiä. Lausunnon jälkeen vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat.

Vastaväittäjä saa käyttää tarkasteluunsa enintään neljä tuntia, jotta mahdollisille ylimääräisille vastaväittelijöille jäisi riittävästi aikaa. Jos tarkastus vie yli neljä tuntia, pidetään tauko, jonka kustos ilmoittaa. Koko tilaisuus ei saa ylittää kuutta tuntia.

Päätettyään tarkastuksen vastaväittäjä seisaalleen nousten esittää loppulausunnon, jota väittelijä kuuntelee seisaaltaan.

Väittelijä esittää seisaaltaan kiitoksensa vastaväittäjälle. Väittelijä kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: "Tämän jälkeen kehotan niitä arvoisia läsnäolijoita, joilla on muistuttamasta väitöskirjaani vastaan, pyytämään puheenvuoron kustokselta."

Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuorot ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen ja ettei käytetyissä puheenvuoroissa siirrytä syrjään asiasta. Vastaväittäjä huomioi tiedekunnalle antamassaan lausunnossa myös väitöstilaisuudessa esitetyt puheenvuorot.

Kustos päättää seisaaltaan väitöstilaisuuden lausumalla: "Julistan väitöstilaisuuden päättyneeksi."

Väitöstilaisuudesta poistuminen tapahtuu päivänvastaisessa järjestyksessä kuin sisääntulo.

7. LISENSIAATINTUTKIMUSTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Lisensiaatin tutkinnossa opiskelijan tulee osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Väitöskirjaa koskevia määräyksiä voidaan noudattaa myös soveltuvin osin lisensiaatintutkimuksessa.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenvedo taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Kun jatko-opiskelija ja lisensiaatintutkimuksen ohjaaja katsovat lisensiaatintutkimuksen olevan valmis tarkastettavaksi, jatko-opiskelija toimittaa tiedekunnan kansliaan

1. lisensiaatintutkimuksen kolmena kappaleena
2. tiivistelmän, jonka pituus on 1-2 sivua
3. ehdotukset lisensiaatin tutkimuksen tarkastajiksi

Lääketieteellinen tiedekunta määrää työlle kaksi tarkastajaa, joiden tulee antaa tutkimuksesta perusteltu kirjallinen lausunto sen jälkeen, kun lisensiaatintutkimus on tarkastettu lisensiaattiseminaarissa. Tarkastus tulee suorittaa kahden kuukauden sisällä. Tarkastajana ei voi toimia työn ohjaaja. Lisensiaatintutkimuksen tarkastuksessa noudatetaan soveltuvin osin väitöskirjan esitarkastajille ja vastaväittäjälle annettuja ohjeita. Tarkastajien lausunnot toimitetaan tiedekuntaneuvostolle, joka päättää lisensiaatintutkimuksen hyväksymisestä.

8. TIETEELLISEN JATKOKOULUTUKSEN OPINNOT

Tiedekunta järjestää säännöllisesti mm. seuraavat jatkokoulutuskurssit:

- **Koe-eläinkurssi**
- **Havaintoaineiston tilastollinen tietojenkäsittely mikrotietokoneella**
- **Terveystieteiden hallinto ja johtaminen** (ensisijaisesti erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutukseen)
- **Terveystieteiden hallinto ja sosiaaliturvajärjestelmä**

(ensisijaisesti perusterveydenhuollon lisäkoulutukseen)

- **English for Medical Conferences**
- **Lääketieteen tiedonlähteet**
- **Tieteellisen viestinnän perusteet**

- **Lääketieteen tilastolliset perusmenetelmät**
- **Tutkimuksen suunnittelu**

Lisäksi järjestetään muita tieteellisiä kursseja mm. epidemiologiasta, kvalitatiivisista tutkimusmenetelmistä, lääketieteen etiikasta jne.

Tohtorin tutkintoihin voi sisällyttää myös valtakunnallisen tutkijankoulutusohjelman mukaisia opintoja sekä tutkijakoulujen järjestämiä kursseja, verkkokursseja ja muita tieteellisiä kursseja.

Tarkempia tietoja kurssien aikatauluista ja sisällöstä saa jatkokoulutustoimistosta (puh. 5375106 ja 5375107) sekä tiedekunnan kotisivulta

<http://www.medicine oulu.fi/koulutustiedotteet/>

Laitokset/klinitikat tiedottavat alakohtaiseen koulutukseen liittyvistä seminaareista ja meetingeistä ja muista koulutustilaisuuksista.

TIETEELLISTEN JATKOKOULUTUSOPINTOJEN MITOITUSPERIAATTEET

1. Jatkokoulutusseminaarit

- osallistuminen seminaariin (10 kertaa/1.5 opintopistettä, 1 ov)
- seminaariesitelmä (1/1.5 opintopistettä, 1 ov))

2. Kansainvälinen ja kansallinen tieteellinen toiminta

- kansallisessa kokouksessa esitetty posterit 1 opintopiste (0.5 ov)
- ja suullinen esitys 1.5 opintopistettä (1 ov)
- kansainvälisessä kokouksessa esitetty posterit 1.5 opintopistettä (1 ov)
- ja suullinen esitys 3.0 opintopistettä (2 ov)

3. Tieteellinen työskentely kotimaisessa/ulkomaisessa korkeakoulussa/tutkimuslaitoksessa 1.5-18 opintopistettä (1-12 ov) ohjaajan arvion mukaan

4. Tieteellisen julkaisun kirjoittaminen

- julkaistavaksi hyväksytty tohtorin tutkintoon kuuluma-
- ton tieteellinen artikkeli 1.5-6 opintopistettä (1-4 ov)

5. Kotimaiset erikoiskurssit

Ulkomaiset erikoiskurssit

- opintopisteet/opintoviikot osallistumisen mukaan

6. Tieteelliset jatkokoulutuskurssit, korkeakoulupedagogiset

opinnot sekä kieliopinnot

-opintopisteet/opintoviikot kurssiohjelman ja osallistumisen mukaan

7. Tohtorin tutkintoon sisältyvät kuulustelut (ns. lisensiaatti- kuulustelu)

-1.5-9 opintopistettä (1-6 ov) ohjaajan arvion mukaan

Opintojen mitoituseriaatetta voidaan soveltaa lääketieteellisessä tiedekunnassa annettaviin jatkotutkintoihin.

Ohjaaja ensisijassa ja tutkijankoulutustoimikunta opetussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä tarkistavat, että koulutus muodostaa tasapuolisen kokonaisuuden, jossa toteutuvat koulutukselle asetetut tavoitteet.

9. TUTKIJANKOULUTUSTOIMIKUNTA

Tutkijankoulutustoimikunnan toimikausi on sama kuin tiedekuntaneuvoston eli kolme vuotta. Tutkijankoulutustoimikunta kokoontuu lukukausien aikana kolmen - neljän viikon välein.

Tutkijankoulutustoimikunnan keskeisenä tehtävänä on tukea ja ohjata tiedekunnassa tehtävää tutkimustyötä:

- tieteellisen jatkokoulutuksen sisällöllinen ja rakenteellinen kehittäminen
- jatkotutkintojen suorittamisoikeuteen liittyvät tehtävät
- opinto-oikeushakemuksen käsittely
- jatko-opintosuunnitelmien hyväksyminen
- ohjaajien ja seurantaryhmien nimeäminen
- peruskoulutuksen tutkijalinjan koulutuksen suunnittelu ja järjestäminen sekä tutkijalääkäriinjalle valinnan suorittaminen
- jatko-opiskelijoiden ja väitöskirjojen rekisteröinti
- väitöskirjapalkinnon myöntäminen
- Tiedepäivien järjestäminen
- muut tieteelliseen jatkokoulutukseen ja väitöskirjojen seurantaan liittyvät tehtävät
- tieteellisten jatkokoulutuskurssien suunnittelu, järjestäminen ja hyväksyminen
- valtakunnallinen tutkijankoulutus
- väittelijän oikeusturvakysymysten ja mahdollisten työn ohjaajan ja tekijän välille syntyvien erimielisyyksien ja mahdollisten ohjaajavaihdosten käsittely

10. EETTINEN TOIMIKUNTA

Lääketieteellisestä tutkimuksesta voimaan tulleen lain mukaan eettiset toimikunnat siirtyivät sairaanhoitopiireille vuoden 2000 alusta. Sairaanhoitopiireihin perustetut eettiset toimikunnat toimivat lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain (488/1999 ja muutos 295/2004) ja asetuksen (986/1999 ja muutos 313/2004), sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (1396/2004) ja eettisten toimikuntien työskentelyä ohjaavien muiden säädösten perusteella. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin eettinen toimikunta kokoontuu noin kerran kuukaudessa lukukausien ajan. Eettisen toimikunnan lausunnon hakemusohjat ja -ohjeet sekä tutkimusdiaarin käyttöön liittyvä ohjeistus löytyvät internetistä sairaanhoitopiirin kotisivulla (www.ppsHP.fi/). Hakemukset tulee toimittaa eettisen toimikunnan sihteerille, projektisihteerille Maija-Leena Pönkölle puh.08 -3155181/040-7731529, <mailto:majaleena.ponkko@ppshp.fi>. Käyntiosoite: PPSHP, eettinen toimikunta, hallintokeskus G 304, Kajaanintie 50, 90220 Oulu.

(Postitusosoite: PPSHP:n eettinen toimikunta, PL 10, 90029 OYS) Eettisen toimikunnan sähköpostiosoite on eettinetoimikunta@ppshp.fi, johon tulee lähettää mm. lausuntohakemuksen ja käynnistyvästä tutkimuksesta tutkijan lähete sähköisessä muodossa paperiversion lisäksi. Eettisen toimikunnan aineisto ja ohjeet tutkijoille sekä lausuntohakemusaineiston pohjat löytyvät levykkeeltä lääketieteellisen tiedekunnan kirjastosta.

Tutkimuksesta, jossa käytetään koe-eläimiä tulee pyytää ***koe-eläintoimikunnan lupa*** (Dos. Hanna-Marja Voipio, puh. 08 -537508). Tutkijalta edellytetään myös *koe-eläinkurssin suorittamista*. Kurseja järjestetään kerran vuodessa.

11. TUTKIJAKOULUT

Terveystieteiden valtakunnallinen tutkijakoulu

Hoitotieteen valtakunnallinen tutkijakoulu perustettiin 1.9.1995 (nykyisin terveystieteiden valtakunnallinen tutkijakoulu).

Tutkijakoulu on Kuopion, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistojen sekä Vaasassa

toimivan Åbo Akademin hoitotieteen laitosten yhteinen. Tutkijakoululla on 7 (+2)

koulutuspaikkaa. Opiskelijat valitaan kussakin yliopistossa toimiviin tutkimus-

projekteihin avoimen haun perusteella. Tutkijankoulutuspaikka voidaan myöntää

enintään neljäksi vuodeksi.

Tutkijakoululla on johtoryhmä, joka muodostuu terveystieteiden/hoitotieteen professoreista.

Biocenter Oulu Graduate School

Biocenter Oulu Graduate School was established in 1995 at the University of Oulu and it is one of the largest graduate schools in the field of bioscience and biomedicine in Finland. It operates both in the Faculty of Science and Faculty of Medicine. Biocenter Oulu Graduate School gives postgraduate education in cell and molecular biology, developmental biology, molecular medicine, structural biology, biobusiness and intellectual development of Ph.D. students. Biocenter Oulu Graduate School has at the moment 26 four-year Ph.D. positions given by the Ministry of Education. In addition, all the Ph.D. students working in the Biocenter Oulu groups may belong to the Graduate School. That makes the total number of students to 140. Biocenter Oulu Graduate School organises courses, establishes thesis committees, gives grants for visits in foreign and Finnish laboratories and for participation in courses in Finland and abroad. All education is given in English and is open to every Ph.D. student of the University of Oulu regardless of their belonging to Biocenter Oulu. For more information look at the www pages <http://www.biocenter oulu.fi/> and information boards of the Faculty of Medicine.

Pohjoisen hyvinvoinnin, terveyden ja sopeutumisen tutkijakoulu

Vuonna 2002 perustettu tutkijakoulu tarjoaa korkeatasoista monitieteistä tutkijakoulutusta työelämävalmiuksia ja urasuunnittelua unohtamatta. Tutkijakoulun piirissä tapahtuvassa tutkimustyössä painottuu monitieteisyyden ohella pohjoinen näkökulma: ihminen huomioidaan fyysisenä, kulttuurisena ja sosiaalisena toimijana pohjoisessa ympäristössä ja yhteiskunnassa.

Tutkijakoulu toimii kiinteässä yhteydessä Sirkumpolaarisen terveyden ja hyvinvoinnin tutkimusohjelman kanssa.

Kansainvälisellä tasolla tutkijakoulu koordinoi Arktisen yliopiston ohjelmiin kuuluvaa [Arktisen lääketieteen temaattista verkostoa](#). Tutkijakoulun piirissä tehtävä tutkimus on organisoitunut neljään temaattiseen tutkimusalueeseen:

1. Ympäristöterveys ja sopeutuminen
2. Populaatioterveys, terveydenhuolto ja -hoito
3. Yksilöllinen ja yhteisöllinen hyvinvointi
4. Terveyden ja hyvinvoinnin kulttuuriset aspektit

Tutkijakoulun toiminnassa on mukana tutkimusryhmiä 8 yliopistosta tai tutkimuslaitoksesta ja yli 80 tohtoriopiskelijaa. Opiskelijoista 2 on [Opetusministeriön](#) rahoittamia tutkijakoulutettavia. Tutkimusaloista edustettuina ovat lääketieteen, fysiologian, kansanterveystieteen, mikrobiologian, kielitieteiden, sosiaalitieteiden, hoitotieteen, maantieteen ja kulttuuriantropologian tutkimusalat. Tutkijakoulun jatko-opiskelijaksi statuspaikalle (palkkaus oman tutkimusprojektin tai laitoksen kautta) on jatkuva haku. Lisätietoja hakeutumisesta tutkijakoulun jatko-opiskelijaksi löydät seuraavista linkeistä ([tietopaketti](#), [ilmoittautumislomake](#)).

Tutkijakoulun vastuullinen johtaja on Arktisen lääketieteen keskuksen johtaja, dosentti Arja Rautio ja sen projektikoordinaattorina toimii FT Hannele Savola. Lisää tietoa tutkijakoulutuksesta osoitteessa

http://arctichealth.oulu.fi/suomi/tutkijakoulu_engsummary.html

Valtakunnallinen kliininen tutkijakoulu (VKTK)

Valtakunnallisen kliinisen tutkijakoulun toiminta-ajatuksena on ammattimaisten kliinisten tutkijoiden kouluttaminen. VKTK on perustutkintovaiheen jälkeinen koulutusjärjestelmä, jonka avulla nuoren tiedemaailmaan aikovan lääkärin /hammaslääkärin on mahdollista tehdä mielenkiintoinen ja myös kannustava ura kliinisenä tutkijana.

Tutkijakoulu aloitti toimintansa tammikuussa 2003. Tutkijakouluun valittiin vuosiksi 2003-2004 yhteensä 39 tutkijakoulutettavaa.. VKTK:a rahoittaa opetusministeriön lisäksi Suomen Akatemia.

Tutkijakoulun toimintaan osallistuvat kaikki maamme viisi lääketieteellistä tiedekuntaa. Tutkijakoulu johtaa lääketieteen ja hammaslääketieteen tohtorin tutkintoon ja mahdollistaa integroidusti erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinnon suorittamisen yhteensä 6-9 vuodessa.

Tutkijakoulun johtajana toimii professori Mikael Knip, Lasten ja nuorten sairaala

email: mikael.knip@helsinki.fi, puh. (09) 47172701. Koulun koordinaattorina toimii dosentti Seija-Liisa Karvonen, email: seija-liisa.karvonen@helsinki.fi

12. OIKEUSTURVAA KOSKEVIA SÄÄDÖKSIÄ

Seuraavassa keskeisimmät jatko-opiskelijoiden **oikeusturvaa** koskevat säädökset:

Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen arvostelua koskevassa asiassa on ennen asian ratkaisua varattava tekijälle tilaisuus vastineen antamiseen esitarkastajan, tarkastajan tai vastaväittäjän lausunnosta.

Asianosainen voi tehdä yliopiston määräämälle hallintoelimelle oikaisupyynnön väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen opintosuorituksen arvostelusta 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta.

Väitöskirjan ja lisensiaatintutkimuksen esitarkastajan, tarkastajan tai vastaväittäjän esteellisyydestä on voimassa, mitä hallintolain 434/2003 28 §:ssä säädetään.

Hallintolaki 434/2003

Liite 1

Asetus 794/2004

Valtioneuvoston asetus
yliopistojen tutkinnoista

(794/2004)

Annettu Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty opetusministeriön esittelystä, säädetään 27 päivänä kesäkuuta 1997 annetun yliopistolain (645/1997) 7 §:n 3 momentin ja 9 §:n 3 momentin nojalla, sellaisina kuin ne ovat laissa 715 /2004:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään yliopistolaissa (645/1997) tarkoitetuissa yliopistoissa suoritettavista alemmista ja ylemmistä korkeakoulututkinnoista sekä tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Yliopistoissa suoritettavista ammatillisista jatkotutkinnoista säädetään erikseen.

2 §

Koulutusala- ja tutkintokohtainen koulutusvastuu

Tämän asetuksen liitteessä on luettelo koulutusaloista, tutkintojen nimistä sekä niistä yliopistoista, joissa tutkintoja voidaan suorittaa.

3 §

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen

Alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmoina. Ylempään korkeakoulututkintoon johtava alempaan korkeakoulututkintoon tai sitä tasoltaan vastaavaan koulutukseen pohjautuva koulutus voidaan järjestää myös koulutusohjelmoina, johon on erillinen valinta.

Korkeakoulututkintoon johtava koulutus voidaan järjestää myös kansainvälisenä yhteistyönä.

4 §

Vieraskieliset tutkinnot

Yliopistolain 9 §:n 3 momentin mukaisesta muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä suoritetusta tutkinnosta annetaan asetuksen liitteessä olevan suomen- tai ruotsinkielisen tutkintonimikkeen lisäksi liitteessä mainittu englanninkielinen tutkintonimike.

5 §

Opintojen mitoitus

Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot pisteystetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1 600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä.

6 §

Kielitaito

Opiskelijan tulee alempaan tai ylempään korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424 /2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä

2) vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei koske opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, eikä opiskelijaa, joka on saanut koulusivistyksensä ulkomailla. Tällaiselta opiskelijalta vaadittavasta kielitaidosta määrää yliopisto.

Yliopisto voi erityisestä syystä vapauttaa opiskelijan 1 momentissa säädettyistä kielitaitovaatimuksista osittain tai kokonaan.

2 luku

Alempi korkeakoulututkinto

7 §

Alemman korkeakoulututkinnon tavoitteet

Alempaan korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

1) tutkintoon kuuluvien pää- ja sivuaineiden tai niihin rinnastettavien kokonaisuuksien taikka koulutusohjelmaan kuuluvien opintojen perusteiden tuntemus sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen;

2) valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin tai taiteellisen työn edellyttämät tiedolliset ja taidolliset valmiudet;

3) edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen;

4) edellytykset soveltaa hankkimaansa tietoa työelämässä; sekä

5) riittävä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

8 §

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus

Alempaan korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä, jollei jäljempänä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

Kuvataiteen kandidaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 210 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa ja puolessa lukuvuodessa.

9 §

Alemman korkeakoulututkinnon rakenne

Alempaan korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta kehittävää harjoittelua.

Farmaseutin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopintojen laajuus on vähintään 25 opintopistettä. Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintojen laajuus on yhdessä perusopintojen kanssa vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman aineopintoihin sisältyy vähintään 6 ja enintään 10 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

10 §

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman perus- ja aineopinnot sekä kieli- ja viestintäopinnot.

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan ja suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

11 §

Eräiden alempien korkeakoulututkintojen pohjalta suoritettava erikoistumiskoulutus

Farmaseutin tutkinnon tai muun vastaavan tutkinnon pohjalta voidaan suorittaa farmaseutin erikoistumiskoulutus. Farmaseutin erikoistumiskoulutukseen kuuluu syventyminen erikoisalaan, tutkimus erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Farmaseutin erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia erikoisalallaan itsenäisesti.

Ylempi korkeakoulututkinto

12 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon tavoitteet

Koulutuksen tulee antaa opiskelijalle:

- 1) pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvä tuntemus ja sivuaineiden perusteiden tuntemus taikka koulutusohjelmaan kuuluvien syventävien opintojen hyvä tuntemus;
- 2) valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen tai edellytykset itsenäiseen ja vaativaan taiteelliseen työhön;
- 3) valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä;
- 4) valmiudet tieteelliseen tai taiteelliseen jatkokoulutukseen; sekä
- 5) hyvä viestintä- ja kielitaito.

Koulutus perustuu tutkimukseen tai taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

13 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavien opintojen laajuus

Ylempään korkeakoulututkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 120 opintopistettä, jollei jäljempänä tässä pykälässä tai 14 §:ssä toisin säädetä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Erityisesti ulkomaalaisille opiskelijoille suunnattuun ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutusohjelmaan vaadittavien opintojen laajuus on vähintään 90 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen sen laajuutta vastaavassa ajassa, kuitenkin korkeintaan kahdessa lukuvuodessa.

Psykologian maisterin ja musiikin maisterin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 150 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kahdessa ja puolessa lukuvuodessa.

Eläinlääketieteen lisensiaatin ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

14 §

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen järjestäminen ja laajuus ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa

Lääketieteellisellä ja hammaslääketieteellisellä alalla yliopisto voi järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa.

Lääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 360 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen kuudessa lukuvuodessa.

Hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 300 opintopistettä, jos yliopisto järjestää ylempään korkeakoulututkintoon johtavan koulutuksen siten, että koulutukseen ei kuulu alempaa korkeakoulututkintoa. Yliopiston on järjestettävä koulutus siten, että opiskelija voi suorittaa tutkinnon päätoimisesti opiskellen viidessä lukuvuodessa.

15 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon rakenne

Ylempään korkeakoulututkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja sekä syventäviä opintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja; sekä
- 5) asiantuntijuutta syventävää harjoittelua.

Lääketieteen, hammaslääketieteen ja eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinnoissa, yhteiskuntatieteellisen alan tutkintoon kuuluvassa sosiaalityön koulutuksessa, proviisorin tutkinnossa sekä psykologian maisterin tutkinnossa opintoihin kuuluu pakollinen harjoittelu.

Perusopinnoilla ja aineopinnoilla on 9 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähimmäislaajuudet. Syventävien opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden taikka koulutusohjelman syventäviin opintoihin sisältyy vähintään 20 ja enintään 40 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

16 §

Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaminen

Tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden syventävät opinnot taikka koulutusohjelman syventävät opinnot sekä tutkintoon mahdollisesti kuuluva yliopiston valvoma harjoittelu. Opiskelijan on suoritettava myös riittävät sivuaineopinnot, jollei niitä ole suoritettu alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa.

Opiskelijan on osoitettava saavuttaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 6 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Opiskelijan ei tarvitse osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa samalla kielellä suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa varten annettavassa kypsyysnäytteessä, kun hän on osoittanut kielitaitonsa alempaan korkeakoulututkintoa varten antamassaan kypsyysnäytteessä.

Kun opiskelijalta ei vaadita 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua kielitaitoa, yliopisto määrää kypsyysnäytteen kielestä erikseen.

17 §

Euroopan yhteisön lainsäädännön noudattaminen

Eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen lisensiaatin tutkintoihin, proviisorin tutkintoon sekä arkkitehdin tutkintoon johtavaa koulutusta sekä niiden pohjana olevaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavaa koulutusta järjestettäessä on noudatettava seuraavaa koulutuksen vähimmäistasoa koskevaa Euroopan yhteisön lainsäädäntöä:

- 1) hammaslääkärintointa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/687/ETY;
- 2) eläinlääkärien toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 78/1027/ETY;
- 3) tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroisesta tunnustamisesta arkkitehtuurin alalla sekä toimenpiteistä sijoittautumisoikeuden ja palveluiden tarjoamisen vapauden tehokkaan käyttämisen helpottamiseksi annettu neuvoston direktiivi 85/384/ETY;
- 4) tiettyä farmasian alan toimintaa koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annettu neuvoston direktiivi 85/432/ETY; sekä
- 5) lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta annettu neuvoston direktiivi 93/16/ETY.

4 luku

Opettajankoulutusta koskevat säännökset

18 §

Opettajankoulutuksen tavoitteet

Yliopistoissa järjestettävän opettajankoulutuksen erityisenä tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiudet itsenäiseen toimintaan opettajana, ohjaajana ja kasvattajana.

19 §

Opettajankoulutuksen opinnot

Opettajankoulutuksen opintoja ovat:

- 1) varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 2) perusopetuksessa opettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, jotka antavat ammatillisia valmiuksia perusopetuslain (628/1998) 11§:n mukaan perusopetuksen oppimäärään kuuluvien kaikille yhteisten aineiden opettamiseen;
- 3) erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 4) oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot;
- 5) opettajan pedagogiset opinnot, jotka ovat didaktisesti painottuneita ja ohjattua harjoittelua sisältäviä kasvatustieteellisiä opintoja ja jotka voivat suuntautua erityisesti perusopetuksen, lukion, ammatillisen koulutuksen tai aikuiskoulutuksen tehtäviin; sekä
- 6) aineenopettajan koulutukseen kuuluvat opettavan aineen opinnot, jotka ovat perusopetuksen, lukion tai muun koulutuksen opetukseen kuuluvan oppiaineen hallintaa edistäviä opintoja.

Edellä 1 momentin 1-5 kohdissa tarkoitetut opinnot ovat vähintään 60 opintopisteen laajuisia opintoja, joita järjestävät ne yliopistot, joilla on kasvatustieteellisen alan koulutusvastuu. Mainitun momentin 5 kohdassa tarkoitettu harjoittelu suoritetaan harjoittelukoulussa, muussa yliopiston hyväksymässä oppilaitoksessa tai muulla yliopiston hyväksymällä tavalla.

Edellä 1 momentin 6 kohdassa tarkoitettuja aineenopettajan koulutukseen kuuluvia opetettavan aineen opintoja ovat ylemmän korkeakoulututkinnon pääaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus-, aine- ja syventävät opinnot sekä muussa oppiaineessa tai siihen rinnastettavassa kokonaisuudessa perus- ja aineopinnot.

20 §

Opettajankoulutuksen rakenne

Kasvatustieteen maisterin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu luokanopettajakoulutus, erityisopettajan koulutus ja opinto-ohjaajan koulutus. Osa näihin koulutuksiin kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa kandidaatin tutkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on maisterin tutkinnon pohjana. Kasvatustieteen kandidaatin tutkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä lastentarhanopettajan koulutus.

Lastentarhanopettajan koulutukseen kuuluu 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen varhaiskasvatuksen tehtäviin ja esiopetukseen ammatillisia valmiuksia antavat opinnot, luokanopettajan koulutukseen perusopetuksessa opetettavien aineiden ja aihekokonaisuuksien monialaiset opinnot, erityisopettajan koulutukseen erityisopetuksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot ja opinto-ohjaajan koulutukseen oppilaanohjauksen ja opinto-ohjauksen tehtäviin ammatillisia valmiuksia antavat opinnot. Samassa momentissa tarkoitettujen opettajan pedagogiset opinnot kuuluvat kaikkiin edellä lueteltuihin koulutuksiin lastentarhanopettajan koulutusta lukuun ottamatta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja opettajankoulutuksen opintoja voidaan sisällyttää kasvatustieteen kandidaatin ja maisterin tutkintojen lisäksi muuhun soveltuvaan alempaan ja ylempään korkeakoulututkintoon tai niitä voidaan suorittaa myös erillisinä tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen voi sisältyä aineenopettajan koulutus, johon kuuluvat 19 §:n 1 momentissa tarkoitettujen yhden tai kahden opetettavan aineen opinnot sekä opettajan pedagogiset opinnot. Opintoja voidaan suorittaa sekä tutkintoon kuuluvina että erillisinä. Osa aineenopettajan koulutukseen kuuluvista opinnoista voidaan suorittaa alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa, joka on ylemmän korkeakoulututkinnon pohjana.

5 luku

Tieteellinen ja taiteellinen jatkokoulutus

21 §

Tieteellisen ja taiteellisen jatkokoulutuksen tavoitteet

Jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

- 1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalan piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;
- 2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin; sekä
- 3) saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Taideteollisella alalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi myös, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Kuvataidealalla, musiikin alalla sekä teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ohella tai sijasta, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

22 §

Tohtorin tutkinnon suorittaminen

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Kuvataidealalla, musiikin alalla, taideteollisella alalla ja teatteri- ja tanssialalla jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi väitöskirjan laatimisen sijaan antaa yliopiston määräämät julkiset opin- ja taidonnäytteet.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

23 §

Lisensiaatin tutkinnon suorittaminen

Jatkokoulutukseen otettu opiskelija voi suorittaa lisensiaatin tutkinnon, kun hän on suorittanut yliopiston määräämän osan jatkokoulutukseen kuuluvista opinnoista ja tutkintoon mahdollisesti sisältyvän erikoistumiskoulutuksen.

Lisensiaatin tutkintoon kuuluu osana lisensiaatintutkimus, jossa opiskelija osoittaa hyvää perehtyneisyyttä tutkimusalaansa sekä valmiutta itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

Musiikin alalla ja teatteri- ja tanssialalla lisensiaatin tutkintoon voi kuulua lisensiaatintutkimuksen sijasta myös julkiset opin- ja taidonnäytteet.

Lisensiaatintutkimukseksi voidaan hyväksyä myös yliopiston riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto taikka muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

24 §

Lisensiaatin tutkintoon sisältyvä erikoistumiskoulutus

Jatkokoulutuksessa suoritettavaan lisensiaatin tutkintoon voi sisältyä erikoistumiskoulutus. Tällöin tutkintoon kuuluu järjestelmällinen teoreettinen ja käytännöllinen syventyminen erikoisalaan, lisensiaatintutkimus omalta erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Lisensiaatin tutkintoon sisältyvän erikoistumiskoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy hyvin omaan erikoisalaansa ja saavuttaa kyvyn toimia itsenäisesti omalla erikoisalallaan.

6 luku

Erinäiset säännökset

25 §

Opintojen hyväksilukeminen

Opiskelija saa tutkintoa suorittaessaan yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa taikka muussa oppilaitoksessa suorittamiaan opintoja sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja muilla samantasoisilla opinnoilla. Opiskelija saa yliopiston päätöksen mukaan lukea hyväkseen sekä korvata tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella.

26 §

Todistukset

Yliopisto antaa opiskelijalle hänen suorittamastaan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta tutkintotodistuksen, josta tulee käydä ilmi:

- 1) tutkintonimike ja koulutusala;
- 2) tutkinnon pääaine tai siihen rinnastettava kokonaisuus taikka koulutusohjelma;
- 3) tutkintoon mahdollisesti sisältyvä erikoistumiskoulutus ja sen erikoisala;
- 4) tutkinnon keskeinen sisältö; sekä
- 5) opiskelijan osoittama kielitaito; kielitaitoa merkittäessä on otettava huomioon suomen ja ruotsin kielen taidon osoittamisesta valtionhallinnossa annetun valtioneuvoston asetuksen (481/2003) 19 §.

Yliopiston jatkokoulutuksena suoritetusta tutkinnosta antamaan todistukseen sovelletaan, mitä 1 momentin 1-4 kohdassa säädetään.

Yliopisto antaa pyynnöstä opiskelijalle todistuksen tämän suorittamista opinnoista myös opiskelun kestäessä.

Yliopisto antaa henkilölle, joka on suorittanut yliopistossa tutkinnon tai opintoja, tutkintotodistukseen tai todistukseen erityisesti kansainväliseen käyttöön tarkoitetun liitteen. Liitteessä annetaan riittävät tiedot yliopistosta samoin kuin tutkintotodistuksessa tai todistuksessa tarkoitetuista opinnoista ja opintosuorituksista sekä niiden tasosta ja asemasta koulutusjärjestelmässä.

Yliopisto, jossa voidaan suorittaa 19 §:ssä tarkoitettuihin opettajankoulutuksen opintoihin kuuluva opintosuoritus, voi hakemuksesta antaa todistuksen siitä, että hakija on muulla tavalla kuin säädettyihin kelpoisuusvaatimuksiin kuuluvilla opinnoilla osoittanut hankkineensa opintosuoritusta vastaavat tiedot ja taidot. Tarvittaessa yliopisto voi asettaa todistuksen antamisen ehdoksi, että hakija suorittaa täydentäviä opintoja.

27 §

Oppiarvot

Yliopisto voi oikeuttaa:

- 1) kauppatieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään ekonomin arvoa;
- 2) maatalous- ja metsätieteiden maisterin tutkinnon suorittaneen käyttämään agronomin tai metsänhoitajan arvoa;
- 3) kumotun kuvataidealan alemmasta ja ylemmästä korkeakoulututkinnosta annetun asetuksen (367/1993) mukaisen kuvataiteen tutkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen kandidaatin arvoa ja mainitun asetuksen mukaisen Kuvataideakatemian loppututkinnon suorittaneen käyttämään kuvataiteen maisterin arvoa; sekä
- 4) aikaisemmin voimassa olleiden säännösten ja määräysten mukaisen kandidaatti -nimisen ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneen käyttämään maisterin arvoa.

28 §

Koulutuksen ja tutkintojen kehittäminen

Yliopiston tehtävänä on jatkuvasti arvioida ja kehittää tutkintoja, tutkintoihin kuuluvia opintoja sekä opetusta. Erityisesti on kiinnitettävä huomiota tutkintojen, opetuksen, opintojen ohjauksen ja opiskelun laatuun, yhteiskunnan koulutustarpeisiin, tutkintojen ja opintojen kansalliseen ja kansainväliseen vastaavuuteen sekä koulutuksen tuloksellisuuteen.

7 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

29 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 2005.

Tällä asetuksella kumotaan seuraavat asetukset niihin myöhemmin tehtyine muutoksineen:

- 1) eläinlääketieteellisistä tutkinnoista 21 päivänä huhtikuuta 1978 annettu asetus (298/1978);
- 2) farmasian tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (246/1994);
- 3) filosofian tohtorin tutkinnosta 25 päivänä lokakuuta 1991 annettu asetus (1279/1991);
- 4) hammaslääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä maaliskuuta 1976 annettu asetus (290/1976)
- 5) humanistisista ja luonnontieteellisistä tutkinnoista 18 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (221/1994);
- 6) kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta 21 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (576/1995);
- 7) kauppatieteellisistä tutkinnoista 31 päivänä tammikuuta 1995 annettu asetus (139/1995);
- 8) Kuvataideakatemian tutkinnoista 25 päivänä huhtikuuta 1997 annettu asetus (381/1997);
- 9) liikuntatieteellisistä tutkinnoista 22 päivänä huhtikuuta 1994 annettu asetus (327/1994);
- 10) lääketieteellisistä tutkinnoista 26 päivänä syyskuuta 1975 annettu asetus (762/1975);
- 11) maatalous-metsätieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (214/1995);
- 12) oikeustieteellisistä tutkinnoista 12 päivänä helmikuuta 1996 annettu asetus (86/1996);
- 13) psykologian tutkinnoista 3 päivänä toukokuuta 1996 annettu asetus (318/1996);
- 14) Sibelius-Akatemian tutkinnoista 3 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (148/1995);
- 15) taideollisen alan yliopistollisista tutkinnoista 3 päivänä kesäkuuta 1994 annettu asetus (440/1994);
- 16) teatteri- ja tanssialan yliopistollisista tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (216/1995);
- 17) teknistieteellisistä tutkinnoista 17 päivänä helmikuuta 1995 annettu asetus (215/1995);
- 18) teologisista tutkinnoista 7 päivänä huhtikuuta 1995 annettu asetus (517/1995);
- 19) terveystieteiden tutkinnoista 19 päivänä kesäkuuta 1997 annettu asetus (628/1997); sekä
- 20) yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista 30 päivänä maaliskuuta 1994 annettu asetus (245/1994).

Edellä 2 momentissa kumottavista asetuksista sovelletaan kuitenkin edelleen seuraavia lainkohtia:

- 1) farmasian tutkinnoista annetun asetuksen 5 a § ja 14 a §;
- 2) humanistisista ja luonnontieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen liite ja 14 a §;

- 3) kasvatustieteellisen alan tutkinnoista ja opettajankoulutuksesta annetun asetuksen liite;
- 4) Kuvataideakatemian tutkinnoista annetun asetuksen 3 §;
- 5) psykologian tutkinnoista annetun asetuksen 14 §;
- 6) Sibelius-Akatemian tutkinnoista annetun asetuksen 3 §;
- 7) taideteollisen alan yliopistollisista tutkinnoista annetun asetuksen 5 ja 6 §;
- 8) teknistieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 5 §;
- 9) terveystieteiden tutkinnoista annetun asetuksen 10 §;
- 10) yhteiskuntatieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen liite sekä 4a siltä osin kuin se koskee sosiaalityön koulutuksen koulutusvastuita ja 14 a §.

30 §

Opiskelijoiden asema

Opiskelijalla, joka tämän asetuksen voimaan tullessa opiskelee 29 §:ssä kumottujen asetusten mukaista tutkintoa varten, on yliopistolain muuttamisesta annetun lain (715/2004) siirtymäsäännösten mukaisesti oikeus siirtyä opiskelemaan tämän asetuksen mukaan taikka jatkaa opintojaan kumottujen asetusten mukaan.

Opiskelija voi lukea hyväkseen kumottujen asetusten mukaisiin opintoihin sisältyneet opintosuorituksensa tämän asetuksen mukaista tutkintoa varten yliopiston määräämällä tavalla.

31 §

Oikeustieteellisen alan tutkintonimikkeitä koskeva siirtymäsäännös

Mitä laissa tai muussa asetuksessa säädetään oikeustieteen kandidaatista, tarkoittaa tämän asetuksen tultua voimaan myös oikeustieteen maisteria.

32 §

Lääketieteen ja hammaslääketieteen kandidaatin arvo

Lääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen lääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 3 momentin mukainen lääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on lääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät lääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Hammaslääketieteellisen alan opiskelijalle voidaan myöntää edelleen hammaslääketieteellisistä tutkinnoista annetun asetuksen 17 §:n 4 momentin mukainen hammaslääketieteen kandidaatin arvo, jos kaikki yliopistot, joilla on hammaslääketieteellisen alan koulutusvastuu, järjestävät hammaslääketieteen lisensiaatin tutkintoon johtavan koulutuksen ilman koulutukseen kuuluvaa alempaa korkeakoulututkintoa.

Helsingissä 19 päivänä elokuuta 2004

Opetusministeri Tuula Haatainen

Johtaja Markku Mattila

Ohjeet esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnoksi

Väitöskirjan esitarkastuksen tarkoituksena on varmistaa, että väitöskirjaksi aiottu käsikirjoitus ennen painatusluvan myöntämistä täyttää tieteelliset ja muodolliset vaatimukset ja että väitöskirjatyön tieteellinen taso on riittävä.

Esitarkastus on myös vaihe, jossa tiedekunta ja sen määräämät esitarkastajat voivat vaikuttaa väitöskirjan tasoon tai esittää sen hylkäämistä. Tämän vuoksi on erittäin tärkeää, että esitarkastus tehdään huolellisesti ja että kirjoittajalta vaaditaan kaikki tarpeelliset korjaukset ja mahdolliset lisä- ja kontrollitutkimukset ennen lausunnon kirjoittamista.

Lausunto ei saa olla varauksellinen, vaan joko puoltava tai hylkäävä, eikä sitä tule antaa keskeneräisestä tai muodollisesti vajavaisesta tutkimuksesta. Lausunto tulee antaa **kahden kuukauden kuluessa** siitä ajankohdasta kun tiedekuntaneuvosto on määrännyt esitarkastajat.

Esitarkastajan lausunnossa tulisi kiinnittää huomiota seuraaviin seikkoihin

1. Väitöskirjan yleinen luonne

Lyhyt luonnehdinta väitöskirjan tieteellisestä sisällöstä ja sen tieteellisestä tasosta

Väitöskirjan tulee osoittaa tekijän kykyä oman tutkimusalueen piirissä itsenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja syvällistä perehtyneisyyttä omaan tutkimusalaan, siihen liittyviin tieteenaloihin ja yleiseen tieteenteoriaan sekä kykyä itsenäisesti luoda uutta tietoa.

2. Aihe ja kysymyksenasettelu

- - tutkimusaiheen originaalisuus ja tieteellinen painoarvo
- - *mitä tiedetään tutkimusaiheesta ja mikä on nykykäsitys*
- - *mitä uutta tutkimus tuo olemassa olevaan tietoon*
- - onko aihe ao. alalla keskeinen ja ajankohtainen
- - onko kysymyksenasettelu mielekäs ja tieteellisesti relevantti

3. Aineisto ja menetelmät

- - mikä on ollut väittelijän *itsenäinen osuus työn suunnittelussa*, aineiston keruussa, esihavaintojen teossa ja niiden jatkokäsittelyssä
- - onko aineiston keruu tapahtunut tieteellisesti pätevällä tavalla
- - soveltuuko aineisto tutkimusongelmien selvittämiseen
- - ovatko menetelmät relevantteja aineistoon ja *tutkimusongelmaan* nähden.
- - onko työssä kehitetty uusia menetelmiä

4. Tulokset ja johtopäätökset

- - arvio tehtyjen havaintojen luotettavuudesta ja tieteellisestä merkityksestä
- - onko kyseessä jo muualla tehtyjen havaintojen varmistaminen, vai sisältyykö

tuloksiin uusia havaintoja ja mikä on niiden tieteellinen merkitys

- - ovatko tulosten perusteella tehdyt johtopäätökset oikeutettuja
- - onko tulosten tilastollinen käsittely sekä tulosten esitystapa asianmukainen ja ovatko käytetyt tilastolliset ja *muut* menetelmät ongelmaan ja aineistoon soveltuvia

5. Kirjoituksen jäsentely ja esitystapa

- - arvio väitöskirjan kokoonpanosta, jaottelusta, laajuudesta ja väliotsikoinnista
- - arvio tieteellisen esityksen tyylistä sekä kieli- ja painoasusta

6. Kirjallisuuskatsaus

- - onko kirjallisuuskatsaus laajuudeltaan ja sisällöltään asiallinen
- - ovatko kirjallisuusviitteet ajankohtaisia ja kattavia
- - väittelijän perehtyneisyys alan kirjallisuuteen ja *kyky pelkistää sen keskeiset havainnot*
- - hallitseeko väittelijä aihepiirin kirjallisuuden kriittisellä tavalla ja *osaako hän kytkeä oman tutkimuksensa olemassa olevaan tietoon*

7. Pohdintaosassa osoitettu kypsyyt

- - pohdintaosan asiallisuus, kriittisyys ja selkeys
- - ovatko tehdyt johtopäätökset asiallisessa suhteessa kysymyksenasetteluun,

väitöskirjatyön tuloksiin ja *niiden tieteellisen ja käytännön merkitykseen sekä alan aikaisempaan tietoon*

- - arvioidaan sitä, onko väittelijä kyennyt liittämään omat tuloksensa olemassa

olevaan tietouteen ja edelleen kehittämään tältä pohjalta uusia tutkimuskohteita

- - pyritään muodostamaan käsitys väittelijän tutkijankypsyydestä ja *kyvystä synteesiin tutkimusaiheessaan*

8. Yhteenveto

On toivottavaa, että esitarkastajan lausunto päättyy lyhyeen yhteenvetoon, johon tulee sisältyä

- lyhyt kuvaus tutkimuksen luonteesta
- *kuvaus tutkijan omasta osuudesta*
- tärkeimmät tulokset ja suurimmat ansiot
- käsikirjoituksen laatu
- todetut puutteet ja mahdollisuudet niiden korjaamiseksi
- painatuskelpoisuutta koskeva kannanotto

Vähäisistä puutteista ja virheistä esitarkastaja voi neuvotella väittelijän kanssa ja sopia niiden korjaustavasta. Jos väitöskirjakäsikirjoituksen tieteellinen taso on riittämätön tai todetut muodolliset ja sisällölliset puutteet ovat huomattavia ja koskevat oleellisia kohtia väitöskirjassa (esim. menetelmien luotettavuus) tulee esitarkastajan toimittaa lausuntonsa tiedekuntaan painatuslupaa puoltamatta, jolloin tiedekunta päättää jatkotoimenpiteistä. Väittelijälle on myös varattava mahdollisuus vastineen antamiseen esitarkastajien lausunnoista.

II OHJEITA VIRALLISEN VASTAVÄITTÄJÄN LAUSUNNOKSI

Väitöstilaisuudessa vastaväittäjän tulee noudattaa tiedekunnalta saatavaa erityistä ohjetta, jossa kuvataan väitöstilaisuuden muodollisuudet

Tiedekunta ei rajaa mitenkään niitä asioita, joihin vastaväittäjä voi tai saa kiinnittää huomiota väitöstilaisuudessa tai lausunnossaan.

Mikäli väitöstilaisuudessa esiintyy ylimääräisiä vastaväittäjiä, puheenvuorojen keskeinen sisältö tulee kirjata lausuntoon.

Vastaväittäjän lausunto koostuu sekä väitöskirjan käsikirjoituksen tarkastelusta sekä väitöstilaisuuden arvioinnista. Vastaväittäjän lausunto on väitöskirjan tieteellisen arvon lopullinen luonnehdinta.

Vastaväittäjän tulee väitöskirjaa arvioidessaan kiinnittää huomiota seikkoihin, jotka on mainittu ohjeissa esitarkastajan lausunnoksi (kohdat 1-8).

Vastaväittäjän kirjallisen lausunnon tulee sisältää arviointi väitöskirjan tieteellisestä merkityksestä, lyhyt kuvaus ja arvostelu julkisesta tarkastuksesta ja tarkastustilaisuudessa käytetyistä muiden läsnäolijoiden puheenvuoroista.

On toivottavaa, että vastaväittäjän lausunto päättyy erilliseen yhteenvetoon.

Siinä on syytä selvästi mainita

- - onko väitöskirjan tieteellinen taso riittävä
- - onko tarkastetun tutkimuksen aihe ollut oma tai omaperäinen
- - onko kysymyksessä aikaisemmin tehtyjen, mutta hajanaisten ja epävarmojen

havaintojen täydentäminen vai tuodaanko siinä oleellisesti uutta asianomaisen

tieteen alan piiriin

- - onko käsittely ollut tieteellisen menetelmän kannalta ja muodoltaan omintakeinen ja täysipainoinen

Eryteisesti on mainittava, jos kysymyksessä on ao. tutkimusalan piirissä keskeisen tärkeistä ja huomattavaa kansainvälistä merkitystä omaavista havainnoista.

Jos vastaväittäjän lausunto on hylkäävä tai jos tiedekunnan joku jäsen vaatii väitöskirjan hylkäämistä joko vastaväittäjän muistutusten nojalla tai muilla perusteilla, jotka on esitettävä kirjallisesti, on väittelijälle varattava tilaisuus tiedekunnan määräämässä ajassa kirjallisen vastineen antamiseen.

Vastaväittäjän tulee antaa lausunto **kuukauden** kuluessa väitöksestä.

III VÄITÖSKIRJATYÖN ARVOSTELU

Tiedekuntaneuvosto arvostelee väitöskirjan vastaväittäjän ja esitarkastajien lausuntojen perusteella. Käytössä on kolme arvosanaa: **hylätty**, **hyväksytty**, **kunniamaininnalla hyväksytty**. Viimeksi mainittu arvosana annetaan vain erityisen korkeatasoisesta väitöskirjasta, noin 10 %:lle kaikista tiedekunnan hyväksymistä väitöskirjoista. Tiedekuntaneuvosto voi tutkijankoulutustoimikunnan esityksestä hyväksyä väitöskirjan arvosanalla kunniamaininnalla hyväksytty, mikäli ainakin kaksi kolmesta (esitarkastajat ja vastaväittäjä) esittää tätä arvosanaa. Kunniamaininnalla hyväksytty -arvosana edellyttää, että väitöskirja kuuluu alallaan parhaaseen 10 %:iin, tuloksilla on kansainvälistä merkitystä ja että tehdyt havainnot ja johtopäätökset ovat uusia ja selvästi muuttavat aikaisempia käsityksiä tai kliinistä käytäntöä. Mikäli lausunnon antaja ehdottaa arvosanaa kunniamaininnalla hyväksytty, tulee hänen lausuntonsa loppuun liittää lyhyt yhteenveto niistä ansioista, joiden perusteella hän pitää väitöskirjaa kunniamaininnan arvoisena

Lisäksi tiedekuntaneuvosto voi myöntää vuosittain 1-2 **erinomaisen väitöskirjan** -palkintoa. Palkinnon suuruus on noin 1000 euroa ja se voidaan myöntää ainoastaan poikkeuksellisen korkeatasoisille väitöskirjoille.

Tutkijankoulutustoimikunta valmistelee esitykset erinomaisen väitöskirjan -palkinnon saajista esitarkastajien ja vastaväittäjän lausuntojen perusteella sekä muilla harkitsemillaan tavoilla.

OHJEITA VÄITÖSKIRJAN ESITARKASTAJILLE JA VASTAVÄITÄJÄLLE VÄITÖSKIRJAN TIETEELLISEN TASON ARVIOIMISEKSI

Seuraava ohjeisto on laadittu esitarkastajille ja vastaväittäjälle helpottamaan lausunnon antamista ja yhtenäistämään arviointia.

A KYSYMYKSENASETTELU JA TUTKIMUSSUUNNITELMA

1= Selvä kysymyksenasettelu puuttuu tai sillä ei ole tieteellistä relevanttia. Tutkimusasetelma on väärin suunniteltu niin, ettei se pysty vastaamaan annettuihin kysymyksiin.

2= Kysymyksenasettelu ei ole syntynyt tieteellisen pohdinnan tai kriittisen valintaprosessin tuloksen. Tavanomainen esimerkki on tilanne, jolloin tutkijan käyttöön on jokseenkin sattumanvaraisesti tarjoutunut toisaalta jokin määrittäminen menetelmä tai toisaalta esim. laajahko potilasaineisto; tällöin tutkimus suoritetaan ilman luovaa alkuperäisperustelua.

3= Tutkimus perustuu alkuperäisideaan, joka on looginen ja lääketieteellisesti mielekäs.

4= Tutkimuksen lähtökohta on kekseliäs ja perustuu hedelmälliseen luovaan ajatteluun.

5= Tutkimuksen lähtökohta on erityisen kekseliäs ja perustuu hedelmälliseen luovaan ajatteluun tai kumoaa rohkeasti tutkimusalalla aikaisemmin vallinneita käsityksiä.

B AINEISTO JA MENETELMÄT

1= Käytetyt menetelmät eivät sovellu tutkittavaan aineistoon tai antavat virheellisiä tai selvästi riittämättömiä vastauksia väitöskirjan kysymyksenasetteluun. Tutkimusaineisto on valikoitunut ja antaa harhaanjohtavan tuloksen.

2= Käytetyt menetelmät soveltuvat aiheena olevan ilmiön tutkimiseen. Menetelmien käyttämiseen ei kuitenkaan liity mitään oleellista omintakeisuutta. Tutkimusaineisto on suppea.

3= Yleisesti käytössä olevaa menetelmää on oleellisella tavalla parannettu tai muunneltu, jonka seurauksena se soveltuu erityisen hyvin tehtyyn tutkimustyöhön.

4= Tutkimuksen yhteydessä on kehitetty uusi tutkimusmenetelmä.

5= Tutkimuksen yhteydessä on kehitetty uusi tutkimusmenetelmä, jota on ajatukseltaan tai toteutukseltaan pidettävä uutena aluevaltauksena.

C OMA TYÖPANOS

Omaksi työpanokseksi lasketaan tutkijan henkilökohtaisesti suorittama aineiston keruu (potilaan tutkimus, laboratoriokekeen tekeminen), mutta myös tutkijan näihin toimiin hankkiman apuhenkilöstön (tutkijakollega, laboratorioapulainen) suorittama aineiston keruu sillä edellytyksellä, että tutkija on menetelmiin syvästi perehtynyt, opettaa ne apuhenkilöstölle ja valvoo työn toteuttamista

1= Väittelijän oma työpanos tutkimusaineiston hankinnassa on ollut vähäinen tai olematon.

2= Väittelijä on itse vastannut osasta tutkimustulosten hankintaa, mutta muilta osin kääntynyt sopivia menetelmiä jo entuudestaan käyttävien tutkijoiden puoleen, jotka ovat huolehtineet aineiston keräämisestä.

3= Väittelijä on oman tutkimustoimintansa kautta hankkinut oleellisen osan tutkimustuloksista siltäkin tutkimuksen osalta, jossa muut tutkijat ovat avustaneet. Väittelijä on itse henkilökohtaisesti kuitenkin tutustunut jokaiseen tutkimusmenetelmään niin tarkoin, että käytännössä hallitsee ne.

4= Väittelijä on henkilökohtaisesti perehtynyt jokaiseen menetelmään ja ne on toteutettu hänen omasta toimestaan tai hänen henkilökohtaisesti ohjaamansa työn tuloksena.

5= Väittelijä on henkilökohtaisesti perehtynyt syvällisesti jokaiseen menetelmään ja niiden toimivuuteen ja ne on toteutettu hänen omasta toimestaan tai hänen henkilökohtaisesti ohjaamansa työn tuloksena.

D TUTKIMUSTULOKSET

- 1= Väitöskirjan tulokset ovat yhdensuuntaisia käsitysten kanssa, jotka jo aiemmin olivat vallalla, ja tuloksena on näiden näkemysten edelleen varmentaminen.
- 2= Väitöskirjan tulokset täydentävät ja täsmentävät sellaisia aikaisempia käsityksiä, jotka ovat epävarmoja ja/tai hajanaisia.
- 3= Väitöskirja tuo uusiksi luokiteltavia näkemyksiä tai tietoja tutkimusalaan.
- 4= Väitöskirjaan sisältyy tärkeitä ja merkittäviä havaintoja
- 5= Väitöskirjaan sisältyy keskeisen tärkeitä ja myös kansainvälisesti merkittäviä havaintoja.

E TUTKIMUSALAN TUNTEMUS

Väitöskirjan tutkimusalan tuntemus ilmenee paitsi väitöskirjatyön käsikirjoituksesta, lähinnä kirjallisuuskatsauksesta, mutta myös väitöstilaisuuden keskustelusta

- 1= Väitöskirjan aihepiirissä on ratkaisevia puutteita tai oleellisia väärinkäsityksiä.
- 2= Väittelijän tiedot kattavat aihepiirin, mutta edustavat lähinnä passiivista kirjallisuustietoa.
- 3= Väittelijä hallitsee aihepiirin tiedon ja kirjallisuuden kriittisellä otteella, ja on muodostanut johdonmukaisen kuvan aikaisempien julkaisujen sekä ansioista että heikkouksista.
- 4= Väittelijän tietämys käsiteltävästä aihepiiristä on niin laaja, että hän pystyy muuttamaan tai täydentämään vallalla olevia käsityksiä.
- 5= Väittelijän tietämys käsiteltävästä aihepiiristä on niin laaja, että hän oleellisella tavalla pystyy kumoamaan, muuttamaan ja huomattavalla tavalla täydentämään vallalla olevia käsityksiä.

F POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Väittelijän kyky kriittisesti tarkastella omia tutkimustuloksiaan aikaisemman tiedon valossa ilmenee sekä väittelijän tekstistä että väitöstilaisuudessa. pohdinnassa ja johtopäätöksissä ilmenee väittelijän kyky kriittiseen analyysiin, tieteelliseen rehellisyyteen ja akateemiseen oivaltamiseen

1= Väitöskirjasta puuttuu yleispohdinta ja/tai johtopäätökset tai sellaiseksi nimitetty kohta osoittautuu lähimmässä tarkastelussa pelkäksi yhteenveto-osan tai kirjallisuuskatsauksen ylimääräiseksi toisinnoksi.

2= Yleispohdintaosa sisältää luettelomaisesti omia tutkimustuloksia ja aikaisempien julkaisujen vastaavia arvoja. Johtopäätökset eivät vastaa asetettuihin kysymyksiin.

3= Väittelijä vertailee kriittisesti omia tutkimuksiaan aiempaan kirjallisuuteen pohtien syitä eroavuuksiin, tunnistaen heikkouksia ja asioita niin omassa kuin aikaisemmissakin töissä. Johtopäätökset vastaavat tutkimustuloksia ja ovat tieteellisesti perusteltuja.

4= Väittelijä kykenee tekemään synteessin tutkimusongelman senhetkisestä tilasta väitöskirjatyön valossa. Johtopäätökset ovat kriittisesti laaditut.

5= Väittelijä kykenee tekemään luovan synteessin tutkimusongelman senhetkisestä tilasta väitöskirjatyön valossa ja viitoittamaan hedelmällisiä uria myöhemmille tutkimuksille. Johtopäätökset ovat kriittisesti laaditut.

Lääketieteellinen tiedekunta

PL 5000

90014 OULUN YLIOPISTO

Pyydämme esitarkastajia ja vastaväittäjiä täyttämään ja liittämään arvioinnin lausuntoonsa.

VÄITÖSKIRJATYÖN ARVIOINNIN YHTEENVETOTAULUKKO

Väittelijän nimi _____

YHTEENVETOTAULUKKO (ks. ohjeet)

2.....3.....4.....5 (paras)

A KYSYMYKSEN ASETTELU

B AINEISTO JA MENETELMÄT

C OMA TYÖPANOS

D TUTKIMUSTULOKSET

E TUTKIMUSALAN TUNTEMUS

F POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

ARVOSANAEHDOTUS

Kunniamaininnalla hyväksytty

Hyväksytty

Hylätty

Päiväys _____

Allekirjoitus _____

Nimen selvennys

Pyydetään palauttamaan täytettynä jatkokoulutustoimistoon esitarkastajan ja vastaväittäjän lausunnon mukana.

Opintojaksojen kuvaukset